

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 11/2018

Cena \$ 2.50

NOVEMBER 2018

Kapucínská hrobka v Brně

Milí čtenáři Hlasů národa, v listopadovém čísle si představíme Kapucínskou hrobku v Brně a zamyslíme se nad pomínavostí našeho bytí. V tomto období se modlíme za naše drahé zesnulé, a jsou to právě oni, kdo můžou za to, že chodíme po tomto světě. Kdyby jich nebylo, nebylo by ani nás. Jako bychom zdáli slyšeli: „*Co jste vy, byli jsme i my – co jsme my, budete i vy.*“ S pokorou pojďme po stopách našich předků...

Dříve než vstoupíme do prostor pod kostelem Nalezení svatého Kříže, je třeba si připomenout, že tento kapucínský kostel je v Brně už druhý. První měli kapucíni před hradbami směrem na východ, kde žili od příchodu do Brna (1604) do obléhání Švédy (1645), kdy byl zbořen. Druhý klášter s kostelem byl vybudován uvnitř hradeb, na Uhelném trhu (dnešní Kapucínské náměstí) a 7. května 1656 byl kostel slavnostně posvěcen. Přirozenou součástí každého kapucínského kláštera bylo i pohřebiště určené pro zemřelé bratry a dobrodince řádu. Hrobka se vždy nacházela pod kostelem a byla opatřena pasivním ventilačním systémem. Obvykle šlo o řadu průduchů, které se sbíhaly v komíny a ústily nad klenbou kostela. Sály brněnské hrobky mají různou výškovou úroveň, stejně tak sousední místnosti včetně kaple. Je to dáno tím, že celý areál kláštera vyrostl na parcelách devíti měšťanských domů, které byly vykoupěny a poté zbořeny. Jejich sklepení však zůstalo a posloužilo k vybudování suterénu.

Jako první pod kostelem spočinuly ostatky kapucínů, kteří byli původně pohřbeni v kryptě prvního kláštera před hradbami. Jejich spolubratři je do nové hrobky přenesli ve slavnostním procesí 5. února 1656. V roce 1726 se pohřebiště rozrostlo o další sál. Stavbu měl na starost Mořic Grimm, brněnský stavitel a dobrodinec zdejší kapucínské komunity. Svému účelu hrobka sloužila až do roku 1784, kdy císař Josef II. z hygienických důvodů pohřbívání ve městech zakázal. Místo posledního odpočinku zde našlo více než 150 kapucínů a kolem padesáti dobrodinců kláštera.

Kapucíni měli velmi prostý způsob pohřbívání, který odrážel jejich základní charisma: chudobu. Zemřelého bratra, oděného do řeholního roucha, uložili do dubové rakve s výsuvným dnem a po

obřadech v kostele ho snesli do hrobky. Zde ho položili na holou zem, pouze s kameny či cihlami pod hlavou. Mrtvý v rukou držel miniaturní vydání Řehole svatého Františka a jeho Závětí. Tyto spisy byly základní výbavou každého kapucína. Bratři byli pohřbíváni bez náhrobků a všichni stejně. Jen ti, kteří v řádu prožili více než 50 let, se po smrti dočkali drobné výsady: byli pohřbeni s jednoduchým dřevěným křížem. Kapucíni si nicméně dodnes velmi pečlivě vedou knihu svých mrtvých (tzv. nekrologium) a každé poledne se modlí za bratry, jejichž úmrtí na ten den připadá. Zemřelí jsou tak stále přítomni v modlitbách svých živých spolubratrů a vytvářejí jedno společenství.

Řada z těch, kteří se s kapucíny přátelili a nejrůznějšími způsoby jim pomáhali, si přála s bratry zůstat i po smrti. Na rozdíl od řeholníků ale spočinuli v dubových nebo borových rakvích. Na těchto truhlách můžeme dodnes obdivovat původní barokní olejomalby. Nejčastějším motivem vík je ukřižovaný Ježíš Kristus jako vyjádření naděje na zmrtvýchvstání. Spodní části rakví většinou zdobí rostlinné ornamenty nebo třeba lebky se zkříženými kostmi. Rakve nesou ještě jeden důležitý prvek: kovový identifikační štítek s latinským textem. Díky tomu dnes s jistotou víme, kdo je ve které rakvi pohřben. Zkusme si jeden z nich volně přeložit: „*Roku 1784 dne 14. ledna o půl šesté hodině odpolední zbožně v Pánu skončil vznešený a slavný pan František Antonín Grimm ve věku 74 let. Ať mu dá Bůh odpočínání věčné. Amen.*“ Z pochovaných dobrodinců můžeme jmenovat například tyto: Jakub Kuneš z Rosenthalu (1605–1658). Byl prvním z celé řady světských osob, které našly poslední místo svého odpočinku ve zdejší hrobce. Marie Alžběta hraběnka z Waldorfu (1697–1758), velmi zbožná žena a štedrá donátorka. František baron Trenck (1711–1749), slavný vojenský velitel a vězeň na Špilberku. Kateřina Zarerová († 1761), františkánská terciářka a dobrodinkyně. František Antonín Grimm (1710–1784). Rodina Grimmova patří neodmyslitelně k dějinám zdejšího kláštera. Jiří Barnabáš († 1757) a Viktorie († 1769) Orelli. Ač byl „pouhý“ měšťan a kominický mistr, patřil Jiří Barnabáš k nejštědřejším dobrodincům brněnského kláštera. Jakub Maxmilián

Svoboda (1686–1736) byl ve své době nejvýznamnějším tiskařem na Moravě.

Příběh kapucínské hrobky by mohl skončit s výnosem císaře Josefa II. o zákazu pohřbívání z roku 1784, ale Bohu díky, se tak nestalo. Téměř po sto letech (4.10. 1872) začíná nová etapa hrobky, a to zásluhou Jindřicha von Trenck, který svému prastrýčkovi pořídil vkusnou cínovou rakev a vystavil v hrobce rodinnou sbírku předmětů. Na novinku se během dvou dnů přišly podívat téměř tři tisíce návštěvníků. František Trenck se totiž v Brně těšil velké popularitě. Kapucíni si brzy osvojili novou službu – průvodcovství, jak to popisuje reportáž z roku 1882 v časopise Ruch: „*Sestoupíme nejprve po uzounkých točících schodech do místnosti, podobné kapli... kapucínek rozsvítí voskovou pochodň, při jejímž rudém svitu můžeme lépe kolem se rozhlédnouti.*“ V roce 1889 hrobku navštívil dokonce samotný arcibévoda František Ferdinand d'Este i se svým mladším bratrem arcibévodou Ottou. Během první světové války přichází do brněnské kapucínské komunity bratr Zeno Diviš (1887–1976), jenž dění kolem hrobky výrazně ovlivní, sám se stane jejím kustos a autorem historicky prvního průvodce. A byl to zřejmě právě on, kdo ozdobil stěny kaple lebkami a kostmi. Tento velmi známý výjev se hluboko vryl do paměti několika generací návštěvníků. Pomíjivost však pohltila i tuto dekoraci. Definitivně vzala za své v roce 1996 v brněnském krematoriu. Popel je uložen v jedné z uzavřených rakví.

Závěrem stojí za pozornost drobná úprava z počátku okupace. Na příkaz nacistů museli bratři odstranit nápis: Sic transit gloria mundi - „*Tak odchází (přechází) světská sláva,*“ pomíjivost světské slávy zřejmě nebyla slučitelná s vizí tisícileté říše. My s dychtivostí očekáváme nová nebesa a novou zemi, kde bude mít svůj domov spravedlnost. Hledíme dopředu s křesťanskou nadějí a vírou ve vzkříšeného Krista. Jistě je u Něho i hodně našich svatých předků, kteří k nám volají: „*Co jsme my, ať jste i vy!*“ Kéž se tak stane.

P. Vojtěch Dvouletý, OFMCap

Foto na titulní straně:
Hlavní kaple kapucínské hrobky v Brně

Modlitba za zemřelé je základní projev lásky k těm kdo nás předešli na věčnost

Smiluj se, Pane, nad dušemi, které trpí v očistci, a pomoz:

Mým milým rodičům,

můj Ježíši, milosrdenství!

Mým sourozencům a příbuzným,

Mým přátelům a představeným,

Mým vychovatelům, učitelům a duchovním vůdcům,

Všem kněžím katolické církve,

Všem řeholníkům a řeholicím,

Všem dobrodincům mé duše i těla,

Všem, kterým jsem povinen láskou a modlitbou,

Všem, kterým jsem na duši i na těle uškodil,

Všem, kteří mně ublížili,

Všem duším, které Tě zvláště milovaly,

Těm, kteří jsou nejbližší spasení,

Těm, kteří po Tobě nejvroucněji touží,

Těm, kteří nejvíce trpí,

Těm, kteří jsou nejdále vysvobození,

Těm, kteří jsou nejopuštěnější,

Těm, kteří se mnoho modlili za zemřelé,

Těm, kteří o stavbu a výzdobu kostelů pečovali,

Všem obhájčům svaté víry,

Ze zvyku hřešícím a jen zázrakem milosti zachráněným,

Malověrným, kteří přijímání svátosti zanedbávali,

Lehkomyslným, kteří čas svůj promarnili,

Vlažným v modlitbě,

Líným v konání dobrých skutků,

Těm, kteří otáleli se svou spásou a náhle zemřeli,

V boji padlým,

V moři pohřbeným,

Při živelných pohromách zahynulým,

Bez svátostí zesnulým,

Všem, kteří dnes nebo zítra zemřou.

Mé vlastní ubohé duši, až se jednou před Tvým soudem objeví,

Odpocinutí věčné, dej všem věrným zemřelým, ó Pane,

A světlo věčné ať jim svítí, ať odpočívají v pokoji. Amen.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému,

jako byla na počátku i nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

Modleme se:

Bože, Ty vzal svého Syna, Vítěze nad smrtí, do své věčné slávy; vysvobod z područí smrti také naše zemřelé, aby viděli Tvou slávu a byli navěky spojeni s Tebou, svým Stvořitelem a Obnovitelem. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Dobrotivý Bože, prosíme tě:

Prokaž všem duším v očistci své milosrdenství.

Odpusť jim všechny jejich viny.

Vysvobod je svou drahocennou krví z očistce.

Dopřej jim všem vzkříšení ke slávě.

Dopřej nám, abychom spolu se svými zemřelými rodiči, příbuznými, přáteli a dobrodinci našli u tebe věčný domov.

Daruj všem zemřelým svůj pokoj.

Přiveď je k patření na svou tvář.

Povolej je k hostině věčného života.

Bože, Stvořiteli, Pane živých i mrtvých,

tys stvořil člověka k svému obrazu

a ve své nekonečné lásce jsi ho přijal za své dítě.

Když v pokušení upadl do hřichu,

smrtí svého Syna na kříži jsi ho pozdvihl.

Od Kristova vzkříšení už naše smrt není beznadějným zánikem.

Pevně věříme, že my, kteří jsme byli křtem pohřbeni do smrti tvého Syna, budeme mít účast i na jeho zmrtvýchvstání.

Pokorně tě prosíme za ty, kdo už ukončili svoji životní pout' a překročili bránu smrti.

Ať je tvé velké milosrdenství vysvobodí z očistce.

Vezmi je do království, kde už není pláč.

ani zármutek, ani bolest, ale věčná radost.

A nás, kteří nyní vzpomínáme na naše zemřelé, milosrdný Bože, veď cestou spravedlivého života a posiluj nás svou milostí, abychom žili podle víry.

A když se přiblíží poslední hodina našeho života, dej, abychom ve tvém Synu našli milosrdného soudce, který s tebou žije a kraluje na věky věků. Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

33.neděle v mezidobí - 18.listopadu 2018

1. ČTENÍ - Dan 12, 1-3

Čtení z knihy proroka Daniela.

Povstane Michael, veliký kníže, který chrání syny tvého lidu. To bude čas úzkosti, jaký nebyl od té doby, kdy povstaly národy, až do té doby. Tehdy bude zachráněn tvůj národ, každý, kdo bude zapsán v knize. Probudí se mnozí z těch, kteří spí v zemi prachu, jedni k věčnému životu, druzí k potupě, k hanbě navěky. Kteří byli poučeni, budou zářit jako zář oblohy, a ti, kteří mnohé přivedli ke spravedlnosti, jako hvězdy na věčné časy.

2. ČTENÍ - Žid 10, 11-14. 18

Čtení z listu Židům.

Každý jiný kněz stojí denně ve službě a znovu a znovu přináší stejné oběti, které však vůbec nemají sílu, aby zahladily hříchy. Avšak Kristus podal za hříchy jednu jedinou oběť a pak se navždycky posadil po Boží pravici a teď už jen čeká, 'až mu budou jeho nepřátelé položeni k nohám jako podnož'. Jedinou obětí totiž přivedl k dokonalosti navždy ty, které posvětil. Kde je však odpuštění hříchů, není už třeba oběti za hřích.

EVANGELIUM - Mk 13, 24-32

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš řekl svým učedníkům: „V těch dnech, po velkém soužení, se zatmí slunce a měsíc přestane svítit, hvězdy budou padat z nebe a hvězdný svět se zachvěje. A tehdy lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou. Potom pošle anděly a shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran, od konce země až po konec nebe. Poučte se z přirovnání o fíkovníku! Když se už jeho větve nalévají mizou a nasazují listy, poznáváte z toho, že léto je blízko. Stejně tak, až uvidíte, že se to děje, poznáte, že je blízko, přede dveřmi. Amen, pravím vám: Toto pokolení nepomine, dokud se to všechno nestane. Nebe a země pominou, ale má slova nepomnou. O tom dni a o té hodině však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, jenom Otec.“

Slavnost Krista Krále - 25.listopadu 2018

1. ČTENÍ - Dan 7, 13-14

Čtení z knihy proroka Daniela.

Díval jsem se v nočním vidění, a hle - s nebeskými oblaky přicházel někdo jako syn člověka, došel až k starci velikého věku, přivedli ho k němu. Byla mu dána moc, sláva a království a sloužily mu všechny národy, kmeny i jazyky: jeho moc je moc věčná, a ta nepřestane, jeho království nebude zničeno.

2. ČTENÍ - Zj 1, 5-8

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Ježíš Kristus je svědek hodný víry, prvorozený z mrtvých a vládce nad pozemskými králi. Tomu, který nás miluje, který nás svou krví zbavil našich hříchů a udělal z nás královský národ a

kněze Boha, svého Otce, tomu buď sláva a vláda na věčné věky! Amen. Hle, přichází v oblacích! Každé oko ho uvidí, i ti, kdo ho probodli, a budou pro něj naříkat všechna pokolení na zemi. Ano, amen. Já jsem alfa i omega, praví Pán Bůh, který je, který byl a který přijde, Všemohoucí.

EVANGELIUM - Jan 18, 33b-37

Slova svatého evangelia podle Jana.

Pilát řekl Ježíšovi: „Ty jsi židovský král?“ Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám ze sebe, anebo ti to řekli o mně jiní?“ Pilát odpověděl: „Copak jsem já žid? Tvůj národ, to je velekněží, mi tě vydali. Čeho ses dopustil?“ Ježíš na to řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud.“ Pilát se ho zeptal: „Ty jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

1.neděle adventní - 2.prosince 2018

1. ČTENÍ - Jer 33, 14-16

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Hle, blíží se dni - praví Hospodin - kdy splním sliby, které jsem dal o Izraelovu a o Judovu domu. V ty dny, za toho času vzbudím Davidovi zákonitý výhonek, který bude uskutečňovat právo a spravedlnost na zemi. Za těch dnů dojde Juda spásy a Jeruzalém bude bydlet v bezpečí. To je jméno, kterým ho budou nazývat: „Hospodin je naše spravedlnost.“

2. ČTENÍ - I Sol 3,12 - 4,2

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Ať ve vás Pán rozhojňuje stále víc a více lásku jednoho k druhému i ke všem lidem, jako ji i my máme k vám. Ať posilí vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými. Nakonec pak vás, bratři, prosíme a napomínáme v Pánu Ježíši: jak jste se od nás naučili, že máte žít, abyste se líbili Bohu, a jak i žijete, tak ať v tom vynikáte ještě více. Víte přece, které příkazy jsme vám dali z moci Pána Ježíše.

EVANGELIUM - Lk 21,25-28.34-36

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Budou znamení na slunci, na měsíci i na hvězdách, na zemi úzkost národů, bezradných nad hukotem a přibojem moře; lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přijde na celý svět, neboť hvězdný svět se zachvěje. A tehdy lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblaku s velikou mocí a slávou. Až to začne, vzpřimte se a zdvihněte hlavu, protože se blíží vaše vykoupení. Dejte si pozor, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a pozemskými starostmi, aby vás den soudu nezastihl znenadáni; přijde totiž jako léčka na všechny, kdo přebývají na celé zemi. Proto bděte a modlete se v každé době, abyste mohli všemu tomu, co se má stát, uniknout a obstát před Synem člověka.“

Slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu 8.prosince 2018

EVANGELIUM - Lk 1,26-38

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.“ Maria řekla andělovi: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám.“ Anděl jí odpověděl: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.“ Maria řekla: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova.“ A anděl od ní odešel.

2.neděle adventní - 9.prosince 2018

1. ČTENÍ - Bar 5, 1-9

Čtení z knihy proroka Barucha.

Svlékni ze sebe, Jeruzaléme, roucho své žalosti a soužení a oblékni se v ozdobu věčné slávy, kterou ti dává Bůh. Přiděj se rouchem spravedlnosti od Boha a vstav si na hlavu korunu slávy Věčného. Každému, kdo je pod nebem, ukáže Bůh tvůj jas. Neboť navěky ti bude dáno jméno od Boha „Pokoj spravedlnosti“ a „Vznešenost bázně Boží“. Vzhop se, Jeruzaléme, a postav se na výšinu, pohleď na východ a podívej se na své děti, které se shromáždily na rozkaz Svatého od východu slunce až na západ. Jak se radují z toho, že Bůh na ně pamatoval! Neboť vyšly z tebe pěšky, vedeny od nepřátel, ale Bůh je přivede k tobě, nesené se slávou jako na královském trůnu. Bůh totiž rozkázal snížit každou vysokou horu, odvěké pahorky, a vyplnit údolí na rovnou zemi, aby Izrael krácel bezpečně k Boží slávě. Také lesy a každý vonný strom zastíní Izraele na Boží rozkaz. Ano, Bůh přivede Izraele, který se bude radovat ve světle jeho velebnosti, s milosrdenstvím a se spravedlností, která z něho vyprýští.

2. ČTENÍ - Flp 1, 4-6. 8-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři! Ve všech svých modlitbách s radostí prosím za vás za všechny. Vždyť od prvního dne až do této chvíle mi pomáháte v rozšiřování evangelia. Jsem totiž přesvědčen, že ten, který ve vás toto dobré dílo začal, přivede ho ke konci ke dni Krista Ježíše. Ano, Bůh je mi svědkem, jak po vás po všech toužím láskou Krista Ježíše. A za to se modlím: ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, abyste dovedli volit to lepší, čistotou jen zářili a byli bez hříchu pro onen den Kristův, s plnou

mirou dobrých skutků, vykonaných ve spojení s Ježíšem Kristem, k Boží chvále a slávě.

EVANGELIUM - Lk 3, 1-6

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Poncius Pilát byl místodržitelem v Judsku, Herodes úředním knížetem v Galileji, jeho bratr Filip úředním knížetem v Itureji a v Trachonitidě, Lysaniáš úředním knížetem v Abiléně, za veleknězi Annáše a Kaifáše, uslyšel na poušti Boží slovo Jan, syn Zachariášův. Šel do celého okolí Jordánu a hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. Tak je psáno v knize řeči proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky! Každé údolí ať je zasypáno, každá hora a každý pahorek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí! A každý člověk uží Boží spásu.“

3.neděle adventní - 16.prosince 2018

1. ČTENÍ - Sof 3, 14-18a

Čtení z knihy proroka Sofoniáše.

Jásej, síónská dcero, zaplesej, Izraeli, raduj se a vesel celým srdcem, jeruzalémská dcero! Zrušil Hospodin tvůj trest, odstranil tvé nepřátele, uprostřed tebe je Hospodin králem Izraele, zla se už neboj! V onen den bude řečeno Jeruzalému: Neboj se, Síóne, ať neochabují tvé ruce! Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe, hrdina, vítěz; nad tebou bude plesat v radosti, obnovil k tobě svou lásku, s veselím nad tebou zajásá jako za dnů shromáždění.

2. ČTENÍ - Flp 4, 4-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipánům.

Bratři! Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem. Pán je blízko. O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním. Pak Boží pokoj, který převyšuje všechno pomýšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

EVANGELIUM - Lk 3, 10-18

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Lidé se ptali Jana Křtitele: „Co máme dělat?“ Odpovídal jim: „Kdo má dvoje šaty, ať se rozdělí s tím, kdo nemá žádné. A kdo má něco k jídlu, ať jedná stejně.“ Přišli také celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se ho: „Mistře, co máme dělat?“ On jim odpověděl: „Nevybírejte víc, než je stanoveno.“ I vojáci se ho ptali: „A co máme dělat my?“ Odpověděl jim: „Na nikom se nedopouštějte násilí, nikoho nevydírejte, buďte spokojeni se svým žoldem.“ Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánek. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. V ruce má lopatu, aby pročistil obilí na svém mlátě a pšenici uložil na sýpce; plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným.“ Dával lidu ještě mnoho jiných napomenutí a hlásal mu radostnou zvěst.

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 31. října 2018

Politické události

Vítězem senátních voleb je ODS, má nejsilnější klub jako STAN

Vítězem letošních senátních voleb se stala ODS, z jejích 11 finalistů jich deset uspělo. V horní komoře bude mít nejsilnější klub, stejně jako hnutí STAN, které získalo šest senátorů. Celkem budou mít po 16 senátorech. KDU-ČSL má o jednoho méně. ČSSD získala jen jeden mandát ze 13 obhajovaných, a má tak 13 senátorů. Vládní hnutí ANO, které získalo také jen jednoho senátora z deseti finalistů, bude mít sedm křesel. Poprvé od roku 1996 nebude mít žádného zástupce KSČM. V Senátu zůstane zachováno šest klubů. Početně nejmenším zůstane Klub pro liberální demokracii - Senátor 21 s pěti členy. Volební účast ve druhém kole byla zhruba 16,5 procenta.

Výsledek ODS označil její šéf Petr Fiala za první vítězství strany po devíti letech. Podle něj voliči dali jasně najevo, že ODS je alternativa k populistům a extrémistům i k vládnímu hnutí ANO. "Polokomunistická vláda nebude mít většinu v Senátu," řekl. Dosavadní šéf senátního klubu občanských demokratů Miloš Vystrčil uvedl, že pokud bude frakce ODS nejsilnější, mohla by na šéfa Senátu navrhnout nynějšího místopředsedu horní komory Jaroslava Kubera.

Lidovci obhajovali tři mandáty, získali ale jen dva. V prvním kole uspěl na Vsetínsku Jiří Čunek, v kole dru-

hém pak na Zlínsku vyhrál uherskobrodský starosta Patrik Kunčar. Další tři kandidáti ale křeslo nezískali. Jediným úspěšným kandidátem ANO byl na Šumpersku ředitel nestátní neziskové organizace Pontis Miroslav Adámek.

Podle předsedy sociálních demokratů Jana Hamáčka se politická realita změnila a ČSSD už nemá pozici nejsilnější strany na levici. Na tiskové konferenci vyzval spolustraníky, aby se sjednotili. Piráti, kterým se do Senátu dostal jeden ze tří kandidátů ve druhém kole, při hodnocení výsledků připustili, že kandidáty měli asi lépe rozmístit.

Volby podle jednotlivých komisí neprovázely žádné zásadní incidenty. Účast byla o něco vyšší než před dvěma roky, kdy přišlo hlasovat jen 15,4 procenta voličů.

Vláda se dočkala ministra zahraničí,

Zeman jmenoval Petříčka

Prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí Tomáše Petříčka (ČSSD) a vláda se tak tři a půl měsíce po svém jmenování dočkala plnohodnotného šéfa diplomacie. Dosud funkci zastával ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD). Zeman po jmenování Petříčka vyjádřil naději, že Česko bude mluvit navenek jedním hlasem. Jednotnou diplomacii a sebevědomou zahraniční politiku chce mít i nový ministr. Chce se zaměřit na spolupráci v Evropské unii a v Severoatlantické alianci, na ekonomickou diplomacii nebo na rozvojovou pomoc.

Řízením ministerstva zahraničí byl od vzniku koaliční vlády ANO a ČSSD pověřen Hamáček, protože Zeman odmítl původního nominanta sociální demokracie Miroslava Pocheho. Zeman poděkoval Hamáčkovi za změnu nominace i premiérovi Andreji Babišovi (ANO), který stejně jako prezident vyzýval k návratu Pocheho do Evropského parlamentu. Zeman v proslovu poděkoval i sám sobě za to, že se rozhodl k jmenování Petříčka.

Nový ministr po uvedení do úřadu řekl, že chce, aby Česko mělo sebevědomou zahraniční politiku. "Je to předpoklad, abychom mohli zajistit budoucí prosperitu země a bezpečnost občanů," řekl. Za důležité považuje rozvíjení sousedských vztahů, a to hlavně s Německem, které je podle něj hlavním českým partnerem v EU. Do Německa povede i jeho první zahraniční cesta, během níž se sejde s německým protějškem Heikem Maasem.

Petříček chce pracovat na českém ukotvení v EU a NATO, které jsou základem pro bezpečnost země. Zároveň se chce angažovat v globálních organizacích a usilovat o dodržování mezinárodního práva. Za jednu ze svých priorit nový ministr označil také rozvojovou pomoc a její efektivnější využívání.

Vojenský speciál přivezl do vlasti ostatky padlého vojáka

Na vojenském letišti Praha Kbely přistál vojenský speciál s ostatky vojáka Tomáše Procházky (41), který padl v Afghánistánu. Na letištní ploše na něj čekala rodina, představitelé ministerstva obrany a armády, přítomen byl i prezident Miloš Zeman. Na palubě speciálu byli i dva vojá-

ci, kteří byli zraněni v Afghánistánu tento a minulý týden. Do nemocnice je přepravili vrtulníky.

Z letadla rakev zahalenou do české vlajky vynesla čestná stráž a za doprovodu smuteční hudby ji položila na černý katafalk. Doprovázel ji jeden ze psů, kteří s Procházkou sloužili v Afghánistánu. Před rakví držel voják fotografii padlého. Krátce poté promluvil vojenský kaplan Petr Šabaka a zazněla státní hymna. Vojáci následně rakev odnesli do pohřebního vozidla, u kterého se s Procházkou rozloučili jeho blízcí. Pohřební služba za doprovodu motocyklů zamířila do Ústřední vojenské nemocnice ve Střešovicích. Kromě rodiny se s padlým přišli rozloučit například Zeman, kardinál Dominik Duka, ministr obrany Lubomír Metnar, náčelník generálního štábu Aleš Opat nebo americký velvyslanec Stephen King.

Trump v dopise Zemanovi pogratoval ČR ke 100. výročí vzniku

Americký prezident Donald Trump v dopise prezidentu Miloši Zemanovi pogratoval ke 100. výročí vzniku Československa. Spojené státy jsou podle Trumpa hrdé na roli, kterou sehrály při vzniku ČSR. Americký prezident napsal, že posilování společného západního pouta je v tento historický okamžik důležitější než kdy jindy. Připomněl úmrtí českých vojáků v Afghánistánu a Zemanovu podporu této misi. Znění dopisu ČTK zaslal prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček.

"Jménem lidu Spojených států amerických gratuluji občanům České republiky ke 100. výročí založení Československa dne 28. října. Spojené státy jsou hrdé na roli,

kteřou sehrály při založení Československa před 100 lety, a těší se na pokračování partnerství a přátelství mezi našimi zeměmi," napsal Trump. Dodal, že v tento historický okamžik je posilování společného západního pouta důležitější než kdy jindy. Spojené státy a Česká republika jsou podle Trumpa pevní spojenci. Svazují je hodnoty, na nichž jsou postaveny demokracie obou zemí, a jsou oddáni "společným prioritám bezpečnosti, svobody a prosperity".

Ceny Akademie věd ČR obdrželo deset vědců

Čtyři vědci s mimořádnými výsledky, tři mladí vědečtí pracovníci do 35 let a tři vědci, kteří se zasloužili o propagaci či popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, obdrželi ceny Akademie věd České republiky (AV ČR). V Lannově vile v Praze vědce ocenila předsedkyně AV ČR Eva Zažímalová.

Dohromady obdrželi odměnu ve výši milionu korun. Polovinu si mezi sebe rozdělili vědci ocenění za mimořádné výsledky a mladí pracovníci. Druhou polovinu získali tři lidé ocenění za propagaci či popularizaci výzkumu. Vědci také obdrželi knihu Sedm věží, jež vznikla na základě stejnojmenné výstavy, již AV ČR pořádala před dvěma lety k výročí 700 let od narození Karla IV.

Ceny za mimořádné výsledky získali Jiří Náprstek a Radomil Král z Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR za práci, která má přínos pro rozvoj poznání v teoretické a numerické mechanice a umožní zkoumat významné a dosud nepřístupné parametrické a časové oblasti dynamických soustav.

"Výzkum je motivován zejména snahou lépe chránit různé konstrukce, ať už stavební, strojní, či letecké, před nejrůznějšími vlivy, jako jsou zemětřesení, větrné turbulence či extrémní vibrace," uvádí tisková zpráva AV ČR. Dalším oceněným je Miroslav Oborník z Biologického centra AV ČR, který se zabývá evolucí mořského fytoplanktonu, zejména chromeridních řas, jež jsou nejbližšími fototrofními příbuznými parazitů kmene výtrusovců. Ti způsobují vážné choroby člověka i zvířat, například malárii či toxoplazmózu.

Za propagaci a popularizaci získali cenu Jan Bažant z Filosofického ústavu AV ČR, jenž zkoumá vliv řeckorímské antiky na českou kulturu, a Libor Juha z Fyzikálního ústavu AV ČR za téměř desetileté působení v pozici vedoucího redaktora Československého časopisu pro fyziku. Dále pak František Vyskočil z Fyziologického ústavu AV ČR, který je autorem více než 120 populárně vědeckých článků v časopise Vesmír, natočil naučný film Neurofyzologie a také realizuje řadu příspěvků pro televizní i rozhlasové kanály k vědeckým a zdravotním otázkám.

Medvěd se vrátil na Vsetínsko, poranil berana

Medvěd, který se od září pohybuje ve Zlínském kraji, se vrátil na Vsetínsko. Ve vsetínských částech Semetín poranil berana, řekl ČTK Michal Bojda z olomouckého Hnutí Duha. "Škody nebyly nijak rozsáhlé. Medvěd pouze poranil jednoho berana a dostal se do chléva, ale našťastí další ovce zůstaly ušetřené od škod," uvedl Bojda. Medvěd dosud v kraji rozsápal více

než dvě desítky ovcí, také kozy a kohouta. Ničí také včelíny.

Mladé, asi čtyřleté zvíře se pohybuje po velkém území, nejdříve se vyskytovalo na Vsetínsku, poté na Zlínsku, v posledních dnech zejména u Rajnochovic na Kroměřížsku. Vsetínská radnice vyzvala obyvatele ke zvýšené obezřetnosti a zajištění majetku a zvířat zejména v okrajových částech města. Při setkání s medvědem by ale lidé neměli panikařit. "Stačí začít opatrně couvat a poté v klidu odejít. V minulosti se ještě nestal případ, že by medvěd bezdůvodně zaútočil na člověka," uvedl Milan Orálek z Českého svazu ochránců přírody Valašské Meziříčí.

Medvěd pohybující se v kraji se chová netypicky, chodí do blízkosti lidských obydlí a ztrácí plachost. Ochránci přírody upřednostňují odchycení medvěda a jeho dočasné umístění do zoologické zahrady. Zvíře by do konce roku mohlo být v zoologické zahradě v Hluboké nad Vltavou. Vypuštění zvířete ve volné přírodě reálné není.

Ze Slovenska

Slovensko zvažuje přijetí deseti syrských sirotek

Slovenská republika by mohla přijmout asi deset sirotek ze Sýrie. Řekl to slovenské agentuře TASR šéf tiskového odboru slovenského ministerstva zahraničí Igor Skoček. Český premiér Andrej Babiš (ANO) před časem přijetí sirotek ze Sýrie odmítl. I sama Sýrie se k tomu staví negativně.

„Byl by to dobrovolný příspěvek Slovenské republiky a takováto řešení Slovensko dlouhodobě prosazuje," řekl

Skoček. Podle něj je celý proces v začátcích. „Byly zahájeny analýzy a konzultace, na jejichž základě vláda přijme stanovisko. Slovensko už delší čas prosazuje efektivní řešení v rámci migrační krize, kdy každý členský stát přispívá k řešení podle svých možností," uvedl Skoček.

Slovenský premiér Peter Pellegrini (Směr-sociální demokracie) připustil, že země by mohla přijmout sirotky ze Sýrie. „O této možnosti budu jednat s ministrem zahraničí Miroslavem Lajčákem," uvedl Pellegrini a zdůraznil, že syrští sirotci by nebyli umístěni v uprchlických táborech, ale v dětských domovech.

Zaměstnanci na Slovensku musí nově dostávat poukazy na rekreaci

Slovenský parlament schválil novelu zákona o podpoře cestovního ruchu z dílny vládní Slovenské národní strany (SNS), která zavádí rekreační poukazy pro zaměstnance. Příspěvek na rekreaci zaměstnanců se od prvního ledna 2019 stane součástí zákoníku práce. Příspěvek budou muset poskytovat firmy, které mají 50 a víc zaměstnanců. Firma má hradit ročně 55 procent oprávněných nákladů na rekreaci, maximální výše příspěvku je ale omezená na 275 eur (7100 korun).

Zmíněná částka nebude podléhat dani z příjmu ani povinným odvodům. Pro ostatní firmy bude poskytování rekreačních poukazů dobrovolné. Nárok na příspěvek bude mít pouze zaměstnanec, který pracuje ve firmě minimálně 24 měsíců. „Poukaz bude možné uplatnit pouze na území Slovenské republiky," zdůraznil předseda SNS Andrej Danko.

Ekonomika

Vláda schválila dvě miliardy Kč na kompenzace za sucho

Zemědělci a pěstitelé stromů budou mít k dispozici dvě miliardy korun jako kompenzaci za letošní sucho. Návrh schválila vláda, informoval na tiskové konferenci po jednání kabinetu ministr zemědělství Miroslav Toman (za ČSSD). Lesy ČR odvedou letos do státního rozpočtu 2,5 miliardy Kč. Návrh MZe schválila vláda. Za posledních pět let podnik odvedl dohromady 30 mld. Kč.

Více než 1,1 miliardy korun získá ministerstvo ze státního rozpočtu nově, zbylých 850 milionů Kč má k dispozici z peněz určených na nevybrané odškodnění za loňské sucho. Na to vláda původně vyčlenila dvě miliardy korun, zemědělci si však nakonec řekli o menší částku.

Úřad odhaduje letošní škody na 10 až 11 miliard Kč. Aby byly řádně odškodněny nejvíce postižené podniky, kterým tržby klesly o více než 30 procent, bylo by potřeba 3,7 až 4,2 miliardy korun. Ministerstvo dohromady s Agrární komorou ČR vyčíslilo největší škodu u krmných plodin za 5,2 miliardy korun, dále pak u obilovin za 1,9 miliardy korun, u cukrové řepy za miliardu, u ovoce a zeleniny za 0,7 miliardy, u chmele za 600 milionů, u brambor a máku pak po 500 milionech. "Jedná se o hrubý odhad i vzhledem ke skutečnosti, že část zemědělské produkce nebyla doposud sklizena," dodal resort. U lesních škod jsou škody na sadebním materiálu v hodnotě 200 milionů korun.

Ministerstvo i kvůli škodám slíbilo zemědělcům větší zá-

lohy na přímé platby ve výši 70 procent celkové dotace. Podle Asociace soukromého zemědělství ČR (ASZ) však neudělalo dostatečné kroky. Stát podle ní měl povolit vynechání zasazování mezipločin, které stejně pořádně nevzešly, a dovolit širší možnosti pastvy pro dobytek. Ministerstvo se brání, že by tak porušilo evropské dotační podmínky.

Konkurenceschopnost ČR se mírně zlepšila, ale stále zaostává

Česká republika skončila letos na žebříčku konkurenceschopnosti zemí, který každoročně sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), na 29. příčce ze 140 hodnocených států. V porovnání s prvními 15 zeměmi EU zaostává Česko s výjimkou makroekonomické stability ve všech dalších 11 ukazatelích. Vyplyvá to ze studie Světového ekonomického fóra, která byla zveřejněna na Fóru Studie WEF v Praze.

ČR obdržela celkem 71,2 bodu ze 100 možných bodů. Na špičce celkového žebříčku konkurenceschopnosti nenastaly meziročně změny. Nejvyšší hodnocení obdržely Spojené státy (85,6), Singapur (83,5) a Německo (82,8). Od letošního roku je přitom žebříček sestavován podle nové metodiky, který více reflektuje digitální transformaci hospodářství. V posledních několika letech bylo Česko na 31. místě.

Konkurenceschopnost ČR letos opět sráží špatná infrastruktura, nedostatek kvalifikované pracovní síly, stav institucí a zaostávání v informačních technologiích. Nová metodika hodnocení, díky které je meziroční srovnání žebříčků nemožné, více reflektuje proces digitální

transformace hospodářství a celé společnosti. "V tomto procesu hrají klíčovou úlohu inovační schopnosti naší ekonomiky. Bohužel právě v tomto pilíři si nevedeme celkově příliš dobře," uvedla ministryně průmyslu Marta Nováková (za ANO).

WEF porovnává země podle 12 faktorů, které zahrnují infrastrukturu, vzdělání a zdravotnictví, efektivitu pracovního trhu, technologickou připravenost, inovace, velikost trhu, makroekonomické prostředí, transparentnost a výkonnost vlády. Žebříček zahrnuje 140 zemí z celého světa.

Lidé stáli fronty před ČNB na výroční dvacetikoruny

I druhý den výdeje dvacetikorunových mincí s portréty T. G. Masaryka. M. R. Štefánika a Edvarda Beneše ke 100. výročí vzniku Československa doprovázely fronty. Před pražskou centrálou České národní banky v ulici Na příkopě se řada stovek lidí podle zpravodaje ČTK vinula až do Panské ulice. Až stovky lidí na mince čekaly také před pobočkami ČNB v kraj-ských městech.

Od každé mince vydá banka 200.000 kusů, přičemž lidé si mohou vyměnit na osobu maximálně tři kusy od každého vzoru. Mincemi je přitom možné platit jako běžnými dvacetikorunami. Na aukčním portálu Aukro činila aktuální cena sady tří mincí 1050 korun, jejich prodej začal na zhruba 300 korunách.

Mince bude možné podle ČNB koupit příští rok v tradičních sadách oběžných mincí, a to jak v běžné, tak ve špičkové kvalitě.

Na konci ledna příštího roku centrální banka plánuje vydat další dvacetikoruny v omezeném množství, a to při

příležitosti 100. výročí měnové odluky od Rakousko-Uherska. Tentokrát budou mít mince na rubové straně portréty Aloise Rašína, Viléma Pospíšila a Karla Engliše.

Kurzovní listek

29. 10. 2018 (střed)

EUR, 1	25,850
Kanada, 1	17,333
USA, 1	22,715

Kultura

Výstava na Hradě ukazuje prezidentské sliby

Prezident Miloš Zeman vložil svůj poslední prezidentský slib na výstavu k výročí vzniku republiky Doteky státnosti na Pražském hradě. Výstava představuje originály slibů českých i československých prezidentů, jakož i řadu unikátních předmětů spojených se státními symboly a jejich vývojem. Některé z nich jsou veřejně představeny poprvé, například hraniční sloup z 20. let minulého století. Výstava, kterou připravil Vojenský historický ústav, bude otevřena do konce října, vstup je zdarma.

Část výstavy organizátoři pravidelně obměňují, nová expozice se týká prezidentských slibů. Vystaveny na ní jsou originály dokumentů, které podepsali čeští prezidenti i prezidenti Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš, Emil Hácha a Ludvík Svoboda. K vidění je také abdikace Gustava Husáka, řekl ČTK ředitel administrativní sekce prezidentské kanceláře Jan Novák. Sliby v takovém souboru jsou podle něj vystaveny prvně.

Výstava Doteky státnosti je součástí výstavního projektu, který připomíná 100 let od založení Československa. Zeman k výročí poznamenal, že dějiny nejsou izolované události, ale jsou kontextem.

Poznamenal, že třeba vpád vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 je mediálně zajímavý a je tragický, ale daleko důležitější bylo, co následovalo a vyústilo v kapitulaci československých vedoucích představitelů a skončilo normalizací.

Výstava ukazuje kolem 1000 sbírkových předmětů. Přestože je expozice inspirovaná vznikem Československa v roce 1918, nejstarší exponáty sahají dále do minulosti. K vidění jsou třeba znak českého lva na dlaždici z hradu Zvíkova, který pochází z poslední třetiny 13. století, či vlajka, pod níž vystupovali při úvodním ceremoniálu čeští sportovci na olympiádě ve Stockholmu v roce 1912. Mezi exponáty je také například houfnice z 20. let, která posloužila při pohřbech dvou prezidentů. V roce 1937 vezla ostatky Masaryka, v roce 2011 Havla.

Bubnování pro Bubny připomene první židovský transport z Prahy

Pátý ročník akce Bubnování pro Bubny opět připomene první židovský transport vypravený v roce 1941 z Prahy do Lodže. Vzpomínání je ve formě veřejného happeningu v prostorách nádražní haly Bubny, který má "narušit ticho mlčící většiny". Setkání, na kterém bude zahájen i výstavní projekt Fotbal ve století faulů, bude uvádět herečka Anna Polívková.

"Pokusíme se v tento den o tak trochu jiné vzpomínání veřejným happeningem, který má rozbit ticho mlčící většiny, zároveň ticho největšího spícího brownfieldu Prahy a také ticho velkého tématu příběhů dvacátého století," uvedl duchovní otec celého projektu, režisér a dokumentarista Pavel Štingl. Podle Štin-

gla se letos bubnuje především proti mlčení a přihlížení k závažným společenským jevům.

Organizátoři chtějí upozornit i na současné projevy rasové nesnášenlivosti. Přípomenu i fakt, že několik let po židovských transpotech zažilo nádraží Bubny odsun pražských Němců. Bubnování letos doprovodí Samba band Radka Břicháče ze ZUŠ Říčany a Tam Tam Batucada Miloše Vacika.

Zájemci se mohou na Bubnování naposledy rozloučit s podobou tohoto místa. V následujících letech zde vznikne Památník ticha. Společnost Památník Šoa Praha bude i v mezidobí představovat další akce. Výstava Fotbal ve století faulů, jež bude hledat mantinely v dialogu mezi tribunou a fotbalovým hřištěm, je první z doprovodných akcí.

První transport z Prahy do Lodže odjel 16. října 1941, bylo v něm tisíc židovských mužů, žen a dětí. Přežilo z něj 24 lidí. Vznikající Památník ticha by měl být i centrem diskusí o holocaustu a jeho odkazu pro dnešek.

Svěrák v nové knize řeší stroje, nádrže i mezilidské vztahy

Nová kniha Zdeňka Svěráka Strážce nádrže řeší upadající stav smyšlené vodní nádrže, mezilidské vztahy i náhradu lidské práce stroji. V textu, který vypráví příběh bývalého venkovského učitele Smrčka pišícího dopisy generálnímu řediteli povodí, autor propojuje své vlastní zkušenosti, staré zápisky i různé příběhy. Knihu vydala společnost Grada Publishing.

"Celý život u sebe nosím notýsek, kam si zapisuji nejruznější krátké poznámky o tom, co mi přijde zajímavé, co jsem viděl, prožil nebo co

mi někdo vyprávěl. Když jsem je začal pročítat, tak jsem zjistil, že téměř 90 procent je nepoužitelných, no a z toho zbytku je tato nová kniha," řekl na křtu knihy Svěrák.

Kromě hlavní problematiky točící se okolo Smrčka, jeho dopisů řediteli i hledání nástupce na pozici strážce nádrže dává Svěrák prostor, podobně jako ve Vratných lahvích, tématice lidské práce a jejího postupného nahrazování stroji. "Já si myslím, že je to téma bolestivé. Člověk je stvořen k tomu, aby měl radost z práce. A když mu tu práci vezmete a nahradíte nějakým aparátem, tak ho ochudíte," okomentoval Svěrák.

Utlá kniha je doplněna kresbami amatérské ilustrátorky Zdeňky Huškové. "Všechno to jsou perokresby kreslené slabým centropenem," uvedla Hušková. Na jedné ze stran mimo jiné vyobrazila přímo autora. "Svěráků jsem namalovala hodně, ale kupodivu si nakonec vybrali jednoho z prvních, který vznikl," dodala.

Český herec, dramatik, textař a humorista se dlouhodobě ve své literární tvorbě věnuje jak tvorbě pro děti, tak pro dospělé. Za svoji knihu Po strništi bos, jež má i své filmové zpracování, získal v roce 2013 cenu Český bestseller.

Sport

Sto let českého sportu a jeho osobnosti shrnuje nová kniha

Na závěr oslav 100 let českého sportu byla v Klementinu pokřtěna kniha, která popisuje dávnou i novodobou historii tuzemského sportu a představuje jeho nejvýznamnější osobnosti. První výtisk výpravné publikace Sto let

českého sportu 1918 - 2018 dostal 28. září prezident Miloš Zeman při slavnostním obědě se sportovními legendami na Pražském hradě.

Na obálce jsou vyobrazeni Věra Čáslavská, hokejisté z Nagana, Pavel Nedvěd, Jan Kodeš, Eva Samková, Martina Sáblíková, Hana Horáková, Jan Železný a uprostřed první československý prezident T. G. Masaryk.

Držitel Zlatého míče z roku 2003 Nedvěd společně s olympijskou šampionkou z Turína Kateřinou Neumannovou knihu pokřtil. "Když jsem tu knihu poprvé otevřel, tak jsem ji otevřel na stránce, kde bylo fotbalové mistrovství světa 1934. Jako malý kluk jsem hrál turnaj Františka Pláničky a mohl jsem se s ním vyfotit. Pro nás všechny je čest být v této knize. Nemluvím jenom za fotbal, ale za všechny sporty," řekl bývalý hráč Juventusu.

Také vzpomínal na turínské hry v roce 2006, kdy fandil Neumannové a sledoval její triumf při posledním olympijském závodě v životě. "Když vyhrála, tak jsem jí hned psal zprávu. Všichni mi gratulovali v kabině a byl jsem hroznej king. Nebylo to jednoduché, byl jsem ještě aktivní sportovec, ale sledoval jsem každou vteřinu," vzpomínal.

Bývalá úspěšná běžkyně na lyžích Neumannová už knihou listovala několikrát a plánuje si ji pročítat opakovaně. "Určitě se k ní budu vracet a doufám, že své dceři budu moci připomenout historii českého sportu, kterou by měla znát, protože to podle mě patří k všeobecnému vzdělání," doplnila.

Podle České tiskové kanceláře připravila Jana Korečková Olomouc, Česká republika

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Synoda o mladých lidech

Po necelých čtyřech týdnech skončila v sobotu 27. října ve Vatikánu Synoda na téma „Mladí lidé, víra a rozlišování povolání“. V neděli 28. října se konala na závěr XV. řádného synodního shromáždění v Bazilice sv. Petra slavnostní mše svatá.

„*Krása této synody spočívala v tom, že mezi námi byla spousta mladých, kteří jsou nadějí pro budoucnost,*“ uvádí jeden z biskupů. Mladí ale nejsou jen budoucností, ale již přítomností a synoda jim dala novou naději.

V závěru synody se biskupové obrátili na mladé lidi krátkým listem, ve kterém jim vyjadřují blízkost a podporu s ujištěním, že „*Církev je matkou, neopustí vás; je připravena vás doprovázet na nových cestách...*“ Na druhou stranu list také vyjadřuje, že „*Církev i svět naléhavě potřebuje vaše nadšení.*“

V sobotu 27. října odpoledne proběhlo hlasování o závěrečném dokumentu, který je plněm znění na webu zatím v italském jazyce. Dokument je rozdělen do 167 odstavců, ve struktuře odráží trojdílnou skladbu *Instrumentum laboris* a zároveň se nechává inspirovat pasáží o cestě učedníků do Emauz. Všechny články dokumentu byly schváleny 2/3 většinou, hlasování bylo přítomno 249 synodních otců. Dokument je nyní v rukách Svatého otce a také je dán celé církvi jako výsledek této synody a stane se jakousi „mapou“, jakým směrem nasměrovat další kroky církve. (čl. 3)

Papež František jmenoval P. Jana Balíka konzultantem Úřadu pro laiky, rodinu a život

Papež František v sobotu 6. října jmenoval členy a konzultanty vatikánského Úřadu pro laiky, rodinu a život. Mezi 26 konzultanty nominoval také P. Jana Balíka, jednoho z tvůrců pastorace mládeže v České republice.

Dalšími konzultanty jsou někteří členové vatikánských úřadů, jako Mons. Matteo Visoili, podsekretář Kongregace pro nauku víry, Mons. Pierangelo Sequeri, předseda Papežského teologického institutu Jana Pavla II., nebo Mons. Robert W. Oliver, sekretář Papežské komise pro ochranu nezletilých. Na seznamu dále figurují představitelé akademického světa, a představitelé řady církevních i laických institucí, které se věnují rodině, mládeži, prenatalní medicíně a dalším příbuzným problematikám. Mezi členy Úřadu pro laiky, rodinu a život jmenoval papež František tři kardinály, arcibiskupa kanadského Québecu Géralda Cypriena Lacroix, arcibiskupa Buenos Aires Maria Aurelia Poliho a prefekta Kongregace pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života João Braz de Avize. Mezi 23 novými členy tohoto úřadu figurují také tři manželské páry.

Již funguje Český misál v iPhonech

Známa aplikace Misál, která se již dobře zabydlela v tuzemských mobilech, je od podzimu roku 2018 dostupná i pro majitele iPhoneů, které pracují s operačním systémem iOS. Aplikace pro chytré mobilní telefony sloužící k přípravě na bohoslužbu obsahuje texty liturgických čtení i modliteb, liturgický kalendář, odpovědi ke mši ve světových jazycích a jiné. Již delší dobu existuje verze pro Android, nyní byla vytvořena také verze pro iOS. Aplikaci připravila firma Fenomen multimedia jakožto součást portálu Liturgie.cz, který provozuje Arcibiskupství pražské a který slouží pro oficiální publikaci liturgických textů České biskupské konference. Aplikace je ke stažení v AppStoru.

Katechismus v češtině dostupný nyní i elektronicky

28. října byla na celostátním katechetickém kongresu v Třebíči představena a spuštěna aplikace Katechismus, která je nyní dostupná každému zájemci s androidním mobilním telefonem. Aplikace je elektronickou verzí knižního Katechismu katolické církve, který vydalo Karmelitánské nakladatelství. „*Cílem projektu bylo vytvořit vhodný doplněk pro pastorační a katechetickou službu, nikoliv nahrazení papírové verze dokumentu,*“ říká k záměru ředitel katechetické sekce ČBK P. Mariusz Kuźniar. Ve svém mobilu tak můžete pohodlně vyhledávat dle paragrafů, nebo zadaných slov; nechybí ani rejstříky či funkce „Oblíbené“. Odpověď na mnohé otázky je tak nyní vždy po ruce. Aplikace je dostupná v Google Play a lze ji zatím nainstalovat na chytré mobilní telefony s operačním systémem Android 4.0.3 a vyšší. Příznivci telefonů s nakousnutým jablkem ve znaku však nemusejí zoufat; v listopadu tohoto roku se totiž dočkají i oni.

Vzpomínka na všechny svaté a naše zemřelé

Začátek listopadu je tradičně spojen s oslavou svátku Všech svatých a památky všech věrných zemřelých – Dušiček. Památka všech věrných zemřelých či lidově „dušičky“ je dnem, kdy se jako členové církve modlíme za zemřelé. Modlitba za zemřelé patří k nejstarší křesťanské tradici. Jako památku ji zavedl roku 998 clunýjský opat Odilo († 1048). Ve 13. století se tento zvyk rozšířil v západní církvi a papež Benedikt XV. jej v roce 1915 potvrdil pro celou církev. Doba památky zesnulých, kdy si připomínáme ty, kdo již nejsou mezi námi, je příležitostí položit si otázku po smyslu vlastního života. Vzpomínáme na naše blízké a v duchu se ptáme, jaké svědectví nám zanechali. Modlitba za zemřelé patří k nejstarší křesťanské tradici a vzpomínka na mrtvé je součástí každé mše svaté.

Podle zpráv České biskupské konference

Papež prohlásil sedm blahoslavených za svaté

Pavel VI.

Óscar Romero

Nunzio Sulprizio

Vincenzo Romano

Francesco Spinelli

M. Katharina Kasperova

Nazaria Ignazia

V neděli 14. října svatořečil papež František na zaplněném náměstí sv. Petra sedm nových služebníků církve: papeže Pavla VI., salvadorského arcibiskupa Oscara Romera, italské diecézní kněze Francesca Spinelliho a Vincenza Romana, řeholní sestry Marii Katharinu Kasperovou z Německa a Nazarii Ignaziu od svaté Terezie od Ježíše ze Španělska a italského laika Nunzia Sulprizia. Ve své homilii papež vyzdvihl, že všichni tito svatí dokázali, byť v různém kontextu, naplno realizovat Boží pozvání a jsou tak pro nás velkým příkladem.

Přestože mše svatá začínala až v 10.15, již od brzkých ranních hodin zaplavily okolí náměstí sv. Petra davy poutníků z celého světa. Všichni museli projít bezpečnostní kontrolou, což při počtu 70 000 lidí nebylo zcela jednoduché. Slavnostní mši svaté byly přítomné kromě synodních otců, tisíců kněží také četné státní delegace, včetně španělské královny Sofie, prezidentů Itálie, Chile, Salvadoru a Panamy.

Po úvodních obřadech kardinál Giovanni Angelo Becciu, prefekt Kongregace pro svatořečení, doprovázen postulátory, požádal papeže Františka o svatořečení blahoslavených kandidátů a krátce představil jejich životy. Poté následovaly litanie ke všem svatým, po kterých papež František pronesl kanonizační formuli:

„Na počest Nejsvětější Trojice, pro oslavení katolické víry a posílení křesťanského života, z autority našeho Pána Ježíše Krista, svatých apoštolů Petra a Pavla a Naší, poté, co jsem dlouze zkoumal, mnohokrát vzýval Boží pomoc a naslouchal mínění mnohých našich bratří biskupů, prohlašujeme a označujeme za svaté blahoslavené Pavla VI., Oscara Arnulfa Romera Galdámeze, Francesca Spinelliho, Vincenza Romana, Marii Katharinu Kasperovou, Nazarii Ignaziu od svaté Terezie od Ježíše a Nunzia Sulprizia a zapisujeme je do seznamu svatých a ustanovujeme, že v celé církvi budou zbožně uctíváni jako svatí. Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.“

V dnešním evangeliu se četl příběh o mladíkovi, který se ptal Ježíše: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ (Mk 10,17) A přestože zachovával zákon, tj. všechna přikázání, nebyl schopen následovat Ježíšovy výzvy: „Jdi, prodej všecko, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!“ (Mk 10, 21)

„Ježíš je radikální. Dává všechno a žádá všechno, dává veškerou lásku a žádá nerozdělené srdce,“ uvedl papež František ve své homilii. A právě tito noví svatí dokázali této výzvy, oproti mladíkovi z evangelia, uposlechnout a přijali pozvání Ježíše Ho následovat, vše opustit a vsadit svůj život na Boží království.

Pavel VI., Oscar Romero, Francesco Spinelli, Vincenzo Romano, Marie Katharina Kasperová, Nazaria Ignazia od svaté Terezie od Ježíše a Nunzio Sulprizio, tito všichni noví svatí měli mnoho společného. Přestože každý z nich pocházel z jiného prostředí, žil v jiné části světa a v trochu jiné době, všichni svůj život plně nabídli Kristu.

Obětavě sloužili chudým, byli zcela oddaní charitě a projevovali lásku k bližním, za kterými se nebáli jít ani na ulici. Zároveň měli velkou úctu k eucharistii, ze které čerpali sílu pro svoji službu druhým. Bohu dokázali obětovat všechny své těžkosti, bolesti a utrpení, které mnohdy předčasně ukončily jejich životy. Některé z nich dokonce blahorečil sám Pavel VI., který nyní společně s nimi byl svatořečen.

V závěru homilie papež František řekl: *„Pavel VI. i přes všechnu námahu a nepochopení horlivě dosvědčoval krásu a radost plynoucí z úplného následování Ježíše. Dnes nás znovu vybízí, spolu s koncilem, jehož byl moudrým kormidelníkem, abychom žili naše společné povolání, tj. všeobecného povolání ke svatosti. Ne jen tak na půl, nýbrž svatost.“*

Je krásné, že spolu s ním a mezi dalšími dnešními svatými a světicemi je také Mons. Romero, který opustil světské jistoty, dokonce i vlastní bezpečí, aby podle evangelia daroval život, byl nablízku chudým a svému lidu a jeho srdce bylo zmagnetizováno Ježíšem a bratřími.

Totéž můžeme říci o Francescovi Spinellim, Vincenzu Romanovi, Marii Katharině Kasperové, Nazarii Ignácii od svaté Terezie od Ježíše a také o našem mladíkovi z Abruzzu a Neapole, Nunziu Sulpriziově, mladém, odvážném a pokorném světcí, který se uměl setkávat s Ježíšem v utrpení, mlčení a sebedarování.

Všichni tito svatí v různých kontextech tlumočili svými životy dnešní Slovo, nikoli vlažně či vypočítavě, nýbrž nadšeně riskovali a odevzdávali. Bratři a sestry, kéž nám Pán pomáhá napodobovat jejich příklad.“

Podle zpráv České biskupské konference

Muzeum duší z očistce

v kostele Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Římě

Když se vydáme z Vatikánu a půjdeme kolem řeky Tibery a mineme Andělský hrad a potom justiční palác, přijdeme ke kostelu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova s pohádkovým novogotickým průčelím s mnoha věžičkami vměstnanému do řady domů. Přesná adresa je: Lungotevere Prati 12, 00193 Řím, Itálie. V současnosti se zde v malé místnosti vedle sakristie nachází neobyčejná výstava, kterou na přelomu 19. a 20. století shromáždil jeden francouzský Františkán. Nazval ji Muzeum duší z očistce.

Tento mnich Victor Jouet zde nejprve v roce 1890 vybudoval nevelkou kapli pod názvem Přímlyvy Nejsvětějšího srdce Ježíšova a začaly se zde konat modlitby za duše v očistci a za tři roky zde bylo založeno bratrstvo na pomoc duším v očistci.

Během jedné pobožnosti v listopadu 1897 v kapli vypukl požár. V ohni, který zachvátil hlavní oltář, si několik osob včetně pátera Joueta všimlo tajemné postavy trpícího člověka. Všichni si byli jisti, že to nějaká duše z očistce prosí o modlitbu. Po uhašení požáru v místě, kde se postava zjevila, na zdi zůstala silueta, která připomínala trpící tvář. To bylo podle pátera Joueta přesvědčivé potvrzení smyslu jeho práce, kterou v tom místě vykonával. Začal se zabývat dalšími podobnými případy „návštěv“ zesnulých z očistce. Z téměř celé Evropy shromažďoval svědectví, která měla přimět věřící k modlitbám a k obětem za trpící duše. To, co našel, vystavoval s podrobným popisem toho, kde a za jakých okolností se zjevily tajemné obrazy. Současné muzeum představuje deset zajímavých exponátů.

1. Fotografické zobrazení scény s rysy trpící osoby, které se nachází za triptychem Matky Boží s anděly. Jak bylo výše uvedeno v listopadu 1897 byl oltář kapličky zachvácen plameny. Mnozí svědkové té události spatřili v plamenech tvář trpící osoby. Ta scéna zůstala zachována i po zboření původní kaple a stavbě nového kostela na stejném místě, dokončeného v roce 1917. Dva papežové podporovali činnost bratrstva založeného otcem Jouetem při kostele Nejsvětějšího Srdce: papež Pius X. a papež Benedikt XV.

2. Na modlitební knížce jsou patrné otisky čtyř prstů, které jsou vytlačené na deskách od duše Palmiry Rastelliové. Modlitební kniha patřila Marii Zagantiové z farnosti sv. Ondřeje v Poggio Berni (Rimini, Itálie). Palmira byla sestra kněze té farnosti a zemřela 28. prosince předešlého roku. Své přítelkyni Marii Zagantiové se zjevila 5. března 1871 a prosila ji za odsouzení mše svaté za její duši od jejího bratra dona Santeho Rastellega. To už byla přes dva měsíce v očistci.

3. Známky pěti prstů vytlačených na nočním čepci Giovanniho Le Senchala, které zanechala duše jeho manželky Louise, když se zjevila v jejich domě v Ducey (Manche, Francie) v roce 1875 a prosila o odsouzení mše svaté za svou duši. Zjevila se, aby manželovi připomněla nesplněný slib. Ten si stěžoval na nedostatek peněz, proto mu poradila, aby se obrátil na dceru. Jako potvrzení svého zjevení položila svou ruku na noční čepici svého manžela a zanechala tam otisk pěti prstů.

4. Kopie fotografie vypálené ruky na zástěře Marie Herendorpsové, laické sestry benediktinského řádu. Na dolní části fotokopie jsou vidět známky dvou rukou na kusu lněného plátna. Všechny tyto otisky se objevily v sobotu 13. října 1696 od zesnulé sestry Kláry Schoelersové, sboristky stejného řádu. Klára Schoelersová zemřela v roce 1637 na mor. V očistci musela strávit 59 let.

5. Obraz vypálené dlaně na rukávu košile Josefa Leleuxe, který zanechala duše jeho matky v noci 21. června 1789 v jeho domě v belgickém Waudecku. Podle Josefova svědec-

tví jedenáct nocí před zjevením slyšel děsivé hlasy, které ho málem připravily o rozum. Duše matky mu připomněla povinnost chodit na mše svaté a žádala syna, aby zanechal prostopášího života a držel se víry. Následně položila ruku na rukáv jeho noční košile. Paní Leleuxová se zjevila 27 let po své smrti. Josef Leleux se vrátil ke katolické víře a založil zbožné bratrstvo. Zemřel v pověsti svatosti 19. května 1825.

6. Výrazný vypálený otisk ruky na povlaku polštáře sestry Margherity del Sacro Cuore v klášteře sv. Kláry u Jezulátka v Bastii (Perugia, Itálie). Otisk se zobrazil v noci z 5. na 6. června 1894, když se sestře Margheritě zjevila zesnulá sestra Maria di San Luigi di Gonzaga. Podle popisu uloženého v klášteře se zesnulá, která byla velmi zbožnou řeholnicí, zjevila oblečená jako klariska obklopená stíny, leč rozpoznatelná. Zaskočené sestře Margheritě řekla, že je v očistci, aby si odpýkala hřích, kdy

projevila netrpělivost před vůlí Boží. Před smrtí silně trpěla tuberkulózou a vícekrát prosila Boha, aby si ji k sobě vzal. Po naléhání od Matky představené, aby se podvolila vůli Boží, znovu nabyla ztraceného klidu a o několik dní později 5. června vydechla naposledy. Žádala o modlitbu a jako znamení svého zjevení přiložila prst k polštáři. Před odchodem do Nebe se znovu zjevila, aby poděkovala sestře Margheritě, a aby dala klášterní komunitě duchovní podporu.

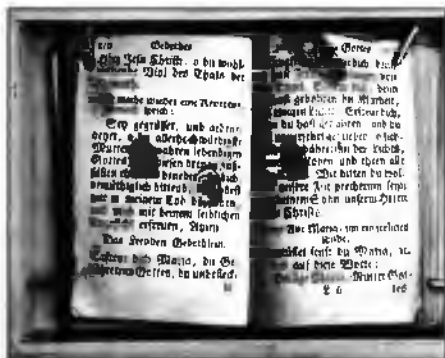

(Umbrie, Itálie). Na stole Matky Isabely se zjevilo vypálené znamení levé dlaně a hluboko do dřeva vyrytý znak kříže. Stejně

znamení levé ruky se zjevilo na kusu papíru. Další znamení pravé dlaně bylo na rukávu tuniky Matky Isabely, které propálilo hnní vrstvu a otisklo se i na

ivu košile a na její kůži.

oblečení, sestupovala po schodech stodoly, nařikala a smutně se na snachu dívala, jako by ji o něco chtěla poprosit. Když žena sebrala odvahu a zeptala se, kdo je, dostalo se jí odpovědi: „Jsem tvoje tchyně, která před 30 lety zemřela při porodu. Vydej se na pout' k Bohorodičce Mariánské a tam pro mě dej odsloužit dvě mše svaté.“ Po pouti se zesnulá znovu zjevila, aby oznámila své vysvobození z očistce. Tehdy ji snacha Margherita požádala o zanechání znamení, jak jí to před tím poradil farář.

ré tehdy Francii nepatřilo, kdy se zesnulý zjevil svému bratroví, aby získal podpůrné modlitby za nápravu svého neskromného života.

10. Fotokopie desetilirové bankovky, jejíž originál je uchován v klášteře San Leonardo di Montefalco, kde se mezi 2. zářím 1918 a 9. listopadem 1919 odehrávaly události, které ve svém deníku popisuje Matka představená kláštera, Maria Teresa di Jesu. Podle tohoto svědectví se ozval zvon, který přiléhá k sakristii, a sestra se tam šla podívat. Na druhé straně se ozval milý hlas, který byl zároveň zastřený a vzdálený, který říkal: „Nechávám tady tuto almužnu.“ To se opakovalo aspoň 20 krát nepravidelně a pokaždé v jinou hodinu. Almužna povětšinou sestávala z desetilirových bankovek, někdy i z dvacetilirových. Po více než roce od první návštěvy po naléhání sestry hlas prozradil, že je mrtvým knězem, který je už více než 40 let v očistci za promrhání církevního majetku. Celkem tato duše přinesla 300 lir a bylo pro ni odslouženo 38 mší svatých. Při poslední návštěvě zněl hlas zesnulého kněze poprvé „šťastně“.

Fotografie jsou převzaté z průvodce Muzeem duší z očistce, překlad textů zaslala redakci Miluše Žváková, Brno

Před 100 roky skončila vláda blahoslaveného Karla I. Rakouského

Cisár Karel I.
(* 17. 8. 1887, † 1. 4. 1922)

Dne 3. října roku 2004 beatifikoval papež Jan Pavel II. někdejšího rakouského císaře Karla I. (českým králem byl jako Karel III., králem uherským jako Karel IV., maďarsky: IV. Károly). Jeho svátek byl církví ustanoven na 21. října, tedy na den jeho sňatku s princeznou Zitou Bourbonso-Parmskou.

Beatifikace je předstupněm ke kanonizaci a liší se od ní pouze tím, že kult beatifikovaného je spjat s místem jeho působení, popř. s místem jeho hrobu. Římskokatolická církev tímto aktem s konečnou platností vyhlásuje, že se jedná o člověka, který už dosáhl nebeského království. Je ostatním lidem nabízen jako vzor pro jejich křesťanský život.

Karl Franz Josef Ludwig Hubert Georg Otto Maria von Habsburg-Lothringen, tak znělo celé jeho jméno a příjmení, se narodil 17. 8. 1887 na zámku v Persenbeugu v Dolním Rakousku. Jeho otcem byl arcivévoda Otto, syn Karla Ludvíka, jenž byl mladším bratrem panujícího císaře Františka Josefa I. Karlovou matkou byla princezna Marie Josefa Saská.

V mládí byl vychováván především svojí zbožnou matkou. S vědomostmi základní školy ho seznamovali domácí učitelé, později, v letech 1899–1900, navštěvoval věhlasné prestižní Skotské gymnázium ve Vídni. Na gymnáziu se věnoval převážně přírodním oborům.

Od 1. 10. 1905 začal Karlův vojenský výcvik u 7. dragounského pluku v Chudečicích u Biliny v severních Čechách. O rok později byl převelen do Staré Boleslavi, kde byl dne 1. 11. 1906 povýšen do hodnosti nadporučíka. Už tady prokázal svoji velmi dobrou znalost češtiny. Využíval ji ne jenom při různých kulturních a společenských příležitostech, ale také v každodenním styku s českými vojáky, poddůstojníky a důstojníky.

Dne 12. 11. 1906 přerušil vojenskou službu, aby zahájil dvouletá studia práv na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Tehdy už byla pražská univerzita rozdělena na německou a českou. Aby nevznikaly národnostní rozbroje, byl arcivévoda Karel vzděláván profesory z obou částí univerzity. Karel nedocházel na přednášky, ale profesori ho navštěvovali na Pražském hradě, kde tehdy pobýval. Své vysokoškolské studium úspěšně ukončil zkouškami dne 14. 3. 1907.

V létě roku 1908 znovu nastoupil službu u své vojenské posádky. Se souhlasným zájmem sledoval reformní snahy svého strýce, arcivévody Františka Ferdinanda d'Este. Politiky se však stranil, což se setkávalo se souhlasem císaře Františka Josefa I. Teprve až od roku 1911 byl Karel seznamován s důležitými zahraničně politickými akty. Avšak až do svého nástupu na trůn nebyl Karel účasten žádných politických rozhodnutí v monarchii.

Dne 13. 7. 1911 se Karel zasnoubil a ještě téhož roku dne 21. 10. 1911 na zámku Schwarzenau am Steinfeld (Dolní Rakousko) oženil s princeznou Zitou Bourbonso-Parmskou. Na jejich snubních prstenech byl vyryt nápis: „Pod ochranu Tvou se utíkám“. Je snad vhodné uvést předpověď sv. papeže Pia X., kterou dostala krátce před svatbou princezna Zita. Svátý Pius X. ve své předpovědi mluvil o arcivévodovi Karlovi jako o budoucím císaři a člověku, který se stane požehnáním pro jeho lid. Tato předpověď se naplnila dne 3. 10. 2004 Karlovou beatifikací svatým papežem Janem Pavlem II. Z manželství Karla I. Rakouského a Zity Bourbonso-Parmské vzešlo 8 dětí.

Na začátku I. světové války, v srpnu 1914, byl Karel převelen k vrchnímu velení rakousko-uherské armády, které tehdy sídlilo v Těšíně. Byl povýšen do hodnosti polního podmaršálka. Na zahájení války neměl Karel žádný vliv, zprvu se nepodílel ani na válečných akcích. Svoje velitelské schopnosti

mohl prokázat až v roce 1916 v tažení proti Itálii, která zrádně napadla svého spojence Rakousko-Uhersko. Dne 16. 3. 1916 převzal velení 20. armádního sboru, který se podílel na počátečních úspěších nakonec nešťastné italské ofenzívy. Tehdy byl Karel vyššími veliteli kritizován za to, že bral ohledy na prosté vojáky a že se tím některé bojové akce protáhly. V době svého nástupu na trůn se Karel podílel na úspěšném tažení proti Rumunsku. Na rozdíl od všech ostatních rakousko-uherských vyšších velitelů často navštěvoval frontu a měl velký vliv na vedení bojů. Byl jedním z mála panovníků, kteří se osobně účastnili bojů I. světové války.

Po smrti císaře Františka Josefa I., který zemřel dne 21. 11. 1916, se Karel ujal vlády. Jeho plný titul od toho dne byl: Karel I. z milosti Boží císař rakouský, apoštolský král uherský, král český, král dalmatský, král chorvatský, král slavonský, král haličský, král lodoměřský, král illyrský a král jeruzalémský. Kromě toho byl arcivévodou rakouským, velkovévodou toskánským a krakovským, vévodou lotrinským, salcburským, štyrským, korutanským, kraňským a bukovinským. Současně byl velkoknížetem sedmihradským, markrabětem moravským, vévodou Horního a Dolního Slezska, vévodou modenským, parmským, piacenzským a guastellským, vévodou osvětimským a zatorským, těšínským, friulským, raguzským a zarským. Byl také okněžněným hrabětem habsburským a tyrolským, kyburským, gorijským a gradišským. Byl knížetem tridentským a brixenským. Byl markrabětem Horního a Dolního Lužice a Istrie. Byl hrabětem hoheňemským, feldkirchským, bregenzským, sonnenberským. Náležel mu titul pána z Terstu a z Cattara. Byl také velkovojvodou Vojvodiny srbské.

Po naléhavém přesvědčování tehdejšího uherského ministerského předsedy hraběte Istvána Tisza dal Karel I. souhlas k tomu, aby byl korunován na uherského krále. Slavnostní korunovace Karla I. a jeho manželky Zity se uskutečnila v Matyášově chrámu v Budapešti dne 30. 12. 1916. Tato Karlova korunovace na krále se ukázala být politickou chybou. Do budoucna svázala císaři Karla I. v uherské části monarchie značně ruce. V korunovační přísaze se Karel zavázal, že bude hájit integritu a nedotknutelnost zemí svatoštěpánské koruny. Svoji korunovací na uherského krále zmařil smělé plány svého strýce na revizi nebo přímo na

odstranění rakousko-uherského dualismu. V proklamované integritě Uherska se totiž skrývalo nerovnoprávné začlenění některých slovanských národů do Uher, zejména Slováků a Chorvatů.

Rakousko-Uhersko se toho času nacházelo ve velmi těžké situaci. Hned od začátku Karlovy vlády je možné vidět Karlovo křesťanské smýšlení v plném rozsahu. Jeho nástup na trůn provázela rozsáhlá amnestie všem politickým vězňům. Karlova sociálně-politická opatření, vyhlášená následujícího roku 1917, přežila i zánik monarchie. Patří k nim především vytvoření Ministerstva sociální péče (dne 1. 6. 1917) a vytvoření Ministerstva národního zdraví (dne 30. 8. 1917).

Už dne 2. 12. 1916 převzal Karel I. vrchní velení nad rakousko-uherskou armádou a hlavní válečný stan při té příležitosti přesunul z Těšína do Badenu u Vídně. Dne 1. 3. 1917 odvolal dosavadního velitele generálního štábu Conrada von Hötzendorfa. Chtěl tím zamezit podobnému vývoji, jaký byl v Německé říši. Tam politiku na konci války řídili převážně generálové Paul von Hindenburg a Erich Ludendorff, německý císař Vilém II. měl pak už jenom malý vliv. Je však třeba říci, že i Rakousko-Uhersko bylo už před Karlovým nástupem k moci (pokud jde o vojenská rozhodnutí) zcela závislé na vrchním velení Německé říše.

Karlova 2letá vláda (od 21. 11. 1916 do 12. 11. 1918) byla poznamenána jeho snahou o zastavení probíhající Velké války, na jejímž vypuknutí on sám neměl žádný podíl. Jím iniciovaná mírová jednání byla však, bohužel, stejně neúspěšná jako jeho úsilí o národnostní smír v monarchii. Karlův mírový návrh ze dne 12. 12. 1916 ztroskotat na odmítavém postoji ze strany Německé říše. Na jaře roku 1917 se Karel I. neúspěšně pokusil vyjádřit konkrétní mírové cíle přes svého švagra Sixta Ferdinanda Bourbon-Parmského - tajné vyjednávání mělo vést k uzavření separátního míru mezi Rakouskem-Uherskem a Trojdohodou. Vinou novinářů se tato jednání dostala předčasně na veřejnost (tzv. Sixtova aféra). Další mírové rozhovory se konaly v létě roku 1917 ve Švýcarsku. Tyto rozhovory ztroskotaly na francouzské touze po vítězství v poli (USA vstoupily do války 6. 4. 1917), na přemrštěných požadavcích Itálie, ale také na neústupnosti Německé říše, která stále ještě věřila na vojenský úspěch ústředních mocností.

Na jaře roku 1917 svolal císař Karel I. již několikrát rozpuštěný předlitavský (tj. rakouský) parlament. Obnovení činnosti parlamentu mělo pomoci obnovit válkou přerušeny demokratický život. Bylo však již pozdě.

Karel I. měl zásadní výhrady k neomezené ponorkové válce, zakázal bombardování

civilních cílů a vydal pozitivní odpověď na mírové výzvy papeže Benedikta XV., který byl považován za spojence Itálie. To vedlo k ještě hlubším rozporům Karla I. nejen s Německou říší, ale také s německými národními spolků ve vlastní zemi. Karel I. sice v rozsahu moci c. a k. armády zakázal jakékoliv nasazení otravných plynů, ale nemohl zabránit tomu, že vrchní velení Německé říše v říjnu 1917 nařídilo použití jedovatého plynu v bitvě na Soči během tzv. průlomů u Kobaridu (italsky Caporetto) v dnešním Slovinsku. Tento útok německé 14. armády vedl pruský generál pěchoty Otto von Below.

Koncem října roku 1918 se na italské frontě vzbouřily především maďarské vojenské oddíly c. a k. armády. Během 2 dnů se vzpouřila a pasivní odboj rozšířily na 26 z celkového počtu 57 oddílů. Po podpisu příměří s Itálií dne 3. 11. 1918 předal císař a král Karel I. velení c. a k. armády generálu Arturu Arzovi ze Straussenburgu. Dne 4. 11. 1918 jmenoval polního maršála Heřmana Kövesse z Kövessházy na jeho přání vrchním velitelem armády. Dne 6. 11. 1918 byla pak c. a k. armáda císařem a králem demobilizována.

Po prohrané válce zakázal Karel I. použít násilí proti vzbouřeným národům. Vzdal se práva výkonu moci (nikoliv však trůnu!) a odešel se svojí rodinou do švýcarského exilu. Zde mu bylo potají nabídnuto navrácení rakouské císařské koruny. Z kruhů svobodných zednářů dostal tehdy nabídku, že za jistých podmínek by mu zednáři mohli dopomoci usednout znovu na císařský trůn. Odpověděl jim: „Císařskou korunu jsem dostal od Boha, proto ji nemohu ani nechci získat zpět od d'ábla“.

Po druhém neúspěšném pokusu obnovit království v Maďarsku je bývalý císař Karel I. uvězněn a poslán do vyhnanství na portugalské souostroví Madeira v Atlantickém oceánu. Tam, téměř bez prostředků, umírá v kruhu svých nejbližších ve věku pouhých 34 let. I v posledních dnech svého pozemského života vzpomíná na své poddané. Mimo jiné také na ty Čechy, Moravany a Slezany, se kterými se setkával v Chuděřicích u Bíliny, ve Staré Boleslavi, v Praze a na válečných bojištích. Karel Rakouský

Císař Karel I., císařovna Zita a korunní princ Otto po královské korunovaci v Budapešti dne 30. 12. 1916

zemřel dne 1. 4. 1922 ve Funchalu na Madeíře. Pohřben je v kostele Nossa Senhora do Monte, který stojí na severním okraji města Funchal.

V České republice císaře rakouského, krále českého a markraběte moravského Karla I. Rakouského připomíná každoročně kulturně-vzdělávací akce nazvaná „Audience u císaře Karla I.“. Koná se na zámku v Brandýse nad Labem, kde ještě mladý arcivévoda žil několik let svého života. V brněnské katedrále sv. Petra a Pavla bývá v říjnový podvečer Karlova svátku sloužena slavnostní mše svatá. V blízkosti oltáře stojí čestnou stráž muži oblečení do rakousko-uherských vojenských uniforem. Na konci mše svaté zpívá velký chrámový sbor všechny sloky hymny „Zachovej nám, Hospodine, císaře a drahou zemi!“ v českém jazyku.

Britský spisovatel Herbert Vivian o Karlovi I. Rakouském napsal: „Karel I. byl veliký vůdce, posel míru, který chtěl svět zbavit útrap Velké války. Byl to státník, který dával naději na záchranu svého lidu navzdory komplikovaným problémům v říši. Byl to král, který svůj lid miloval nade vše, statečný muž, ušlechtilá duše, vznešený člověk. Je to svatý, z jehož hrobu vychází požehnání.“

Francouzský romanopisec Anatole France prohlásil: „Císař Karel I. byl jediným slušným člověkem, který se dokázal postavit do čela armády, ač byl spíše světcem a málokdo mu proto naslouchal. Uprímně toužil po míru, a právě proto byl světem odmítán a posmíván. Byl velikou šancí, která byla promarněna.“

S využitím práce Martina V. Sladkého: „Neznámý svatý...“ a dalších připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Úmrtní oznámení

*Všem přátelům a známým oznamujeme,
že Pán života a smrti povolal do věčného domova
naši milovanou manželku, maminku a babičku,
dceru a sestru, paní*

Alenu Rasochovu

Narodila se 23. října 1954 na Moravě

Do USA přišla s rodiči v roce 1970.

Byla členkou České misie a
mnohaletou funkcionářkou Misijní rady.

Byla též aktivní členkou a funkcionářkou

Ústředny Moravských Spolků.

Zemřela tiše po dlouhé těžké nemoci 21. října 2018

Pořteb žehem byl privátní.

Děkujeme všem, kdo si na ni vzpomenete v modlitbě.

Rudolf Rasocha, manžel

Monika a Simona, dcery s rodinami

Karel a Božena Tomečkovi, rodiče

Karel Tomeček, bratr

a přátelé z České misie v Brookfieldu

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Theresa Aveni, President

Pošlete svým přátelům

**vánoční blahopřání
prostřednictvím
Hlasů národa**

Pro prosincové číslo je třeba zaslat do
redakce text přání nejpozději do 20. listopadu
Cena za ¼ stránky je \$ 40.00

**Domácí vánoční cukroví
se bude prodávat
na Mikulášské besídce**

**V jakémkoli množství si je můžete
též předem objednat**

Volejte Marii 708 - 415 8793

SETKÁNÍ S POSLANCI PARLAMENTU ČR

Česká misie v Chicagu ve spolupráci s Generálním konzulátem ČR v Chicagu Vás srdečně zve na setkání s **předsedou zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR PhDr. Lubomírem Zaorálkem** a dalšími 3 členy zahraničního výboru **Zuzanou Majerovou - Zahradníkovou**, **místopředsedkyní zahraničního výboru, Janem Kubíkem**, **předsedou podvýboru pro styky s krajany, a Jiřím Miholou** během jejich pracovní cesty po USA **v pondělí 5. listopadu 2018 od 19:30 hod.** **ve společenském sále České misie, 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513.** Tématem diskuse bude zejména zahraniční politika ČR, krajanská agenda a legislativní činnost Parlamentu ČR v této oblasti.

PhDr. Lubomír Zaorálek působil jako ministr zahraničních věcí ČR ve vládě premiéra Bohuslava Sobotky od ledna 2014 do prosince 2017, od r. 2009 do února 2018 byl místopředsedou České strany sociálně demokratické a od r. 1996 je poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které v letech 2002 – 2006 předsedal.

Zahraniční výbor Poslanecké sněmovny kontinuálně sleduje jednotlivá témata zahraniční politiky ČR a EU a projednává mezinárodní smlouvy. Udrzuje kontakty s partnerskými výbory v Evropě i ve světě a reprezentuje parlamentní dimenzi zahraniční politiky České republiky. Má 3 podvýbory: pro rozvojovou spolupráci, pro styky s krajany a pro vnější ekonomické vztahy.

Bolestná vzpomínka

S hlubokou bolestí v srdci vzpomínáme, že před čtyřmi roky 15. listopadu 2014 byl všemohoucím Pánem náhle povolán na věčnost ve věku 72 let náš manžel, bratr a strýc, pan

Ing. Josef Zolman M. D., Ph. D.

Narodil se 8. července 1942 v Hradci Králové. Vysokou školu zemědělskou vystudoval v Brně.

Vědecké práci se začal věnovat ve Výzkumném ústavu zemědělském v Liběchovicích.

Do exilu odešel po Sovětské okupaci Československa v září 1968.

Doktorát Ph. D. mu byl udělen Universitou Michigan State v East Lansing, Michigan.

Lékařský diplom M. D. pak získal na lékařské fakultě University v Juarez v Mexiku.

Vědeckým výzkumem se zabýval na amerických univerzitách Michigan State, Washingtonové Univerzitě v St. Louis.

University of California v Irwine, Medical Branch of University of Texas v Galvestonu

a George Washington Univerzitě ve Washingtonu D. C.

Před odchodem do důchodu pracoval 20 let pro Food and Drug Administration v oddělení nukleární medicíny.

Na věčnost byl povolán náhle ve věku 72 let 15. listopadu 2014.

Vzpomínkovou mši svatou za něho budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu v sobotu 10. listopadu 2018 v 6.30 večer

Děkujeme upřímně všem, kdo si na něho v modlitbě vzpomenou s námi.

Jaroslava Zolmanová, manželka

Václav Zolman, bratr s manželkou Annou a neteř Nicole Zolman

a ostatní příbuzní v České republice a na Slovensku

Srdečné blahopřání ke Zlaté svatbě

Naši milí rodiče
Anna a Ludvík
Rafajovi

oslaví 30. listopadu
50. výročí své svatby v roce 1968

Milá maminko a tatínku,
 výročí svatby Vám nyní zlátne,
 společně jste se radovali i překonávali úskalí,
 a protože zlatá srdce máte,
 zralosti lásky i společného života jste se dočkali.

Děkujeme za všechnu Vaši lásku a oběti.
Přejeme Vám hodně zdraví, štěstí, lásky a
Božího požehnání do dalších společných let.

Vaše děti

O. Eliáš Rafaj, Anička a Stuart Rosenberg, Mařenka a Robert McGill

a vnoučata

Alexis, David, Charlie, Andrew, Anthony, Monica a Joseph

PŘIJDE SVATÝ MIKULÁŠ

**Srdečně zveme všechny děti i dospělé na Mikulášskou besídku
v neděli 2. prosince 2018**

**v České misii sv. Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513**

Sál bude otevřen od 11.30 dopoledne – hned po mši svaté.

Bude možnost oběda a dalšího občerstvení.

Bude také připravena bohatá tombola.

V prodeji budou též balíčky vánočního cukroví.

v 1.00 odpoledne se v klubu promítají pohádky pro děti

ve 2.00 odpoledne v kostele

PŘIJDE SVATÝ MIKULÁŠ V DOPROVODU ANDĚLA A ČERTA

Ve vánočním programu zde vystoupí děti z České sobotní školy kardinála Berana.

Mikuláš potom bude všem dětem nadělovat dárky.

NENOSTE DĚTEM ŽÁDNÉ DÁRKY, Mikuláš bude všem nadělovat jednotné dárky sám.

Vstupné dobrovolné.

Bližší informace podá: Mons. Dušan Hladík - Tel: (708) 255 5117 Mobil: (708) 533 1050

Letošního roku si připomínáme 100. výročí založení Československé republiky

V českém táboře byli političtí vůdcové, kteří přispěli k budování jednoty v domácím odboji proti Rakousku. K nim patřil mimořádným podílem Antonín Švehla.

Masaryk odešel za západní hranice v prosinci 1914. Později odešel na Východ poslanec Josef Durych jako znalec Ruska a slovanského světa, aby oba připravili půdu pro českou otázku. Masaryk uspěl, Durych neuspěl, protože uspět nemohl. Novoslovanství opanovalo mnohé české duše; byla to přirozená reakce na germanofilskou politiku Rakouska.

Český život během války lze podle celkové situace rozdělit asi na tři období. První, perioda roku 1915 a 1916, kdy bylo v našich zemích nejsmutnější – období beznadějně a tvrdého pronásledování. Rok 1917 znamenal přelom od rezignace do naděje a rok 1918 byl již rokem záměrných příprav na rozchod s Rakouskem. Toto první období nazývá Jan Hajšman ve svých vzpomínkách účastníka: „Bludné stádo a temno!“ Národ byl v nejistotě, obětí národní a politické perzekuce a nesmírného hospodářského vydírání. Národ se stáhl do ulity pasivity, téměř absolutní. Pasivita však neznamenalala lhostejnost národní duše.

Předáci politických stran se začali scházet v sekretariátě agrární strany v Hybernské ulici, v úřadovně předsedy Švehly. Vytvářely se osobní vztahy v otevřené a přátelské rozpravě, které měly později velký význam k udržování povědomí národní jednoty. Antonín Švehla byl ve svém živlu – pozorovatel lidí, budovatelské jednoty mysli a srdcí účastníků. Měsíční schůzky byly u Švehly předvývojem české válečné politiky. Chodil do nich i profesor Masaryk (za stranu pokrokově-realistickou) než odejel za hranice. Zde se zřejmě oba Švehla a Masaryk, vzájemně dobře změřili v hodnocení osobnosti. (dle Karla Čapka)

Roky 1915 a 1916 byly vládou vojenské diktatury, která zle pronásledovala český národ a jeho politické vůdce; vydírala jej bezohledně, když hospodářská nepřipravenost Rakouska tvrdě dolehla na české země. A i když venkov byl ničen rekvizicemi, Švehla cestou organizace strany a prostřednictvím důvěry lidí, naléhal na venkov k sousedské akci pro pomoc městům.

V listopadu 1916 zemřel císař. Nástupce arcivévoda Karel, byl zcela jiný typ vladaře. Chtěl se vymanit z války v zájmu zachování monarchie. Skončila vojenská diktatura, byla udělena amnestie a rozvinuly se snahy o separátní mír.

Koncem roku 1916 dochází jednáním mezi agrárníky, sociálními demokraty a mladočechy k podstatné dohodě stran a Švehla dává dohromady ostatní skupiny, osoby a

Muži 28. října – členové předsednictva Národního výboru.
Stojící zleva: Dr. František Soukup, Jiří Sříbrný, Dr. Vavro Šrobár.
Sedící zleva: Dr. Alois Rašín a Antonín Švehla.

usiluje rozšířit dohodu na všechny české lidové strany.

Tak vznikl Český Svaz, aby se stmelili čeští poslanci na říšské radě v jednotný celek v otázkách Národně politických a ústavně právních.

Ve stejnou dobu se v Praze ustanovil Národní výbor ze zástupců politických stran. Jan Hajšman ve svých vzpomínkách na domácí odboj potvrzuje, jak Švehla naléhavě pracoval a to všemi silami na založení Českého svazu a Národního výboru, ale do popředí se natlačil! Kdyby byl však nenapnul všechny síly, Svaz a Národní výbor by se nebyl ustavil. Nikdo z ostatních politických činitelů by nebyl dostal dohromady na sto excentrických Čechů pod jednu střechu.

Švehla pravil Hajšmanovi: „Bude parlament ve Vídni, musíme tam jako jednotné těleso a na to je Svaz. Aby se naše prance a hnedle odbyla v soukromí a ne před celou Vídní. Ve válce není možné, aby každý šel svou cestou. Mnozí z nás nevidí nebezpečí z nejednotnosti, Svaz má vidět za ně.“

Tímto postupem českého politického zápolení se přesunulo těžiště z Vídně do Prahy. Český svaz a Národní výbor v té době vhodně fungovaly a jejich práce byla celkem dobře hodnocena veřejností.

Pro počátek roku 1917 a jaro toho roku lze spravedlivě použít Nerudovy charakteristiky jara roku 1848: „Čas oponou trhnul a změnil celý svět!“

Od léta 1917 do počátku roku 1918 se odehrávaly domácí zápasy o řešení československé otázky a zápasy o sjednocení obou front, zda s Rakouskem v autonomii anebo mimo ně.

Po kruté zimě a uhelné kalamitě přišlo velmi suché léto 1917. Nebylo pamětníka tak hrozného sucha. Důsledky pro zásobování byly přirozené. Bez pomoci venkova by Praha a česká města vymřela už na počátku 1917.

Z atmosféry bídy a národní potřeby se zrodilo České srdce, svědci té doby je pokládali za nejušlechtlejší podnik válečné doby doma. Na ustavující schůzi České-ho srdce Švehla prohlásil jménem venkova vznešený apel na pomoc hladovým. Byl vyslyšen. Český venkov obětavě pomohl.

Na 30. května byla svolána vídeňská Říšská rada. Český svaz na ní ve vstupním prohlášení žádal řešení otázek sebeurčení a českých národních potřeb.

27. května přinesl Švehla do schůze Svazu text Státoprávního ohrožení, jak jej dali dohromady v Národním výboru. Na žádost Dr. Šrobára obsahovalo požadavek obnovení historického českého státu s připojením Slovenska. Ve válečných politických dějinách našeho národa to byl první projev vydaný českou oficiální organizací na nekompromisním základě.

Po předložení Státoprávního ohrožení českou delegací 30. května ve Vídni, nastal vnitřní rozklad a rozpor rakouské vlády. Úspěchy u Zborova a politické Masarykovy úspěchy na sklonku roku 1917, způsobily v politickém táboře téměř zázračný obrat.

Spád událostí k roku 1918 a během něho byl tak rušný a vývojově naplněný, že každá událost byla jako dláždění stezky.

Národní výbor zrozený 13. července neměl nic společného s původním Národním výborem. Byl sestaven přesně podle politického klíče, jak jej formuloval Švehla. Jednotlivým stranám se dostalo zastoupení podle počtu obdržených hlasů ve volbách do říšské rady.

Národní výbor vedlo pět mužů: Švehla, Rašín, Stříbrný, Soukup a Šrobár. Z této Pětky byl nejsilnější Švehla. Byl dynamickou osobností v domácím odboji v přípravě a provedení převratu. Teprve později bylo oceněno jeho mistrovství v odvrácení bolševického rozvratu v době převratové. Národní výbor od svého počátku nenápadně konal přípravy pro revoluční převrat, měl důvěru organizací ve všech zemích a také na Slovensku. Shromažďoval finanční prostředky a pečoval, aby vývozem potravin a uhlí z českých zemí nebyly naše kraje vystaveny nouzi a bez nejnútnejších zásob.

Švehla se pustil do organizování svépomoci. Tak vznikly Hospodářské rady. Zemská Hospodářská rada se ustanovila 18 srpna 1918 v Praze a jejím předsedou byl zvolen Švehla. Rada byla kontrolní organizací pro hospodářství a zásobování, starala se, aby národ vyšel z války bez fyzických ohrožení. Národní výbor byl ústředím pro zemské Hospodářské rady. Jednání o všech důležitých otázkách chvilu se odehrávaly u Švehly; on měl první a poslední slovo.

Po prohlášení československé samostatnosti za hranicemi, převzetí státní moci doma bez rozvratu, bylo výsostným úkolem Národního výboru. Socialistická rada, která se

ustanovila 6. září 1918 v rámci Národního výboru, vyhlásila s jeho souhlasem na 14. října stávkou proti vývozu potravin a uhlí. Stávková reklamace obsahovala pasáž: „Z nezlomné vůle vlastní a za sankce všeho demokratického světa, stojíme tu dnes jako vykonavatelé nové státní svrchovanosti, jako občani svobodné republiky československé.“ Do večera byla Praha obsazena vojskem jako nepřátelské město. Zásahem Národního výboru bylo „dělání“ převratu skončeno.

V neděli dopoledne, dne 27. října, seděl Jan Hajšman u Švehly a dověděl se, že Dr. Soukup a Švehla půjdou převzít Válečný obilní ústav. Druhý den po kapitulaci císaře, vyhlásilo vedení Národního výboru převzetí vlády do svých rukou.

Státní převrat bez ničivého davu, revoluce bez revoluce! Stal se a byl proveden hladce, poněvadž náš národ měl v rozhodující chvíli či spíše v osudném okamžiku schopné politické vedení mužů, kteří uměli učinit velké rozhodnutí, pochopili situaci a rozuměli duši lidu a národa.

Anna Švehlová

Bibliografie:

F. Peroutka: Budování státu

J. O. Novotný: Vzkříšení československé samostatnosti

Dr. J. Kapras: Z domácího odboje - Praha 1928

Karel Čapek: Lidové noviny 1928

Vladimír Dostál: Antonín Švehla - New York 1989

Dr. J. Korbel: The Twentieth Century Czechoslovakia 1973

* * *

Po uzávěrce listopadového čísla Hlasů národa:

28. října 2018 při příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky český prezident Miloš Zeman udělil **politikovi Antonínu Švehlovi** (15. 4. 1873 – 12. 12. 1933), in memoriam nejvyšší státní vyznamenání: **Rád Bílého lva** občanské skupiny I. třídy za zvláště vynikající zásluhy ve prospěch České republiky. Antonín Švehla spolu s Aloisem Rašínem, Jiřím Stříbrným, Františkem Soukupem a Vavrem Šrobárem vyhlásil 28. října 1918 samostatný československý stát. Byl předsedou tří československých vlád, předsedou agrární strany a hostivařským statkářem.

Prezident Miloš Zeman ve svém slavnostním projevu při udělování vyznamenání uvedl: „Dnes mi dovoluji připomenout na začátek jednoho bohužel opomíjeného politika, jehož přitom Tomáš Masaryk označil za vůdce domácího odboje. Tímto politikem je Antonín Švehla. Vícenásobný ministerský předseda, ministr vnitra, geniální stratég, mistr kompromisu, vzpomeňte na koaliční pětku, ale rád bych zmínil i jeden jeho rys, na který rovněž zapomínáme. Švehla byl důsledným zastáncem politického stranictví. Tedy něčeho, co se dnes příliš nenosí. A když někdy, například nyní v komunálních volbách, zažíváme rozštědlá hnutí, o nichž nevíme, kam směřují a jaký mají dlouhodobý program, je dobré si vzpomenout například na Švehlovu myšlenku, že každá diktatura začíná zničením politických stran.“

Podle: <https://zpravy.idnes.cz>

Sto let církve v naší vlasti (1)

Rozpad Rakousko - Uherska a vznik Československé republiky

Oslavujeme stoleté výročí založení Československé republiky, která dnes, popravdě řečeno již neexistuje.

Byla vyhlášena na konci 1. Světové války 28. října 1918. Na konci války, která byla opravdovou světovou tragédií, kde zahynulo bezmála 38 milionů lidí. Kromě lidských a materiálních ztrát znamenala tato válka konec posledních dvou velmocí Evropy, které byly založeny na bázi křesťanské. Katolického Rakousko - Uherska a pravoslavného Ruska. Císaři Karlu I., který nastoupil vládu po Františku Josefovi I. (21. 11. 1916) se nepodařilo válku ukončit. Intrikami jeho spolupracovníků a politických vůdců se nepodařilo sjednat vytoužený mír a uskutečnit koncept federace jím spravovaných států, či dokonce vizi „Spojených států evropských“. Císař rakouský a také nekorunovaný král český skončil s rodinou jako vyhnanec na ostrově Madeira († 1. 4. 1922) a dnes se mu dostalo cti oltáře jako blahoslavenému (blahorečil ho Jan Pavel II. 3. 10. 2004). Carská ruská rodina Romanovců skončila ještě hůře, úplným vyvražděním (v Jekatěrinburgu 17. 7. 1918) a v Rusku posléze nastoupil bezbožecký, přímo satanský komunismus.

Rakousko - Uhersko, jako říše mnoha zemí a národů se rozpadlo a vznikly státy jednotlivé. V případě Československé republiky to bylo území Čech, Moravy a Českého Slezska, Slovenska a Podkarpatské Rusi, kde co do národností bylo Čechů 50 %, Němců 23 %, Slováků 15 %, Maďarů 5,5 % a Karpatorusínů 3,5 %, zbytek činily ostatní národnosti.

Útoky na katolickou církev, její rozkol a obnova v době První republiky

Do samostatného státu nevstoupila katolická církev příznivě. Několik desetiletí trvající agitace mladočeských a svobodomyšlných kruhů přinesla své ovoce. Jásot nad politickou, národnostní i hospodářskou samostatností byl po vyhlášení republiky vystřídán náladami proticírkevními. Širokou odezvou nalezla hesla „Pryč od Vidně, pryč od Říma!“ „Řím musí být souzen a odsouzen!“ „Skoncovali jsme s Vidní, skončujeme s Římem!“ S těmito náladami se rozvášněný dav 3. listopadu 1918 žene z Bílé Hory na Staroměstské náměstí a Matce Boží, ochránkyni Prahy a ochránkyni našich národů je hozena smyčka na krk a za chvíli se panna Maria válí v prachu, rozdracena a pošlapána a poté se dav vydává ke Karlovu mostu, aby sochy na něm stojící naházely do Vltavy. Tomuto však už zabránili vojáci. Jediný kdo uctil památku potupené Bohorodičky byla Renata Tyršova, vdova po zakladateli Sokola, která symbolicky položila Nebeské Matce k nohám kytici růží. Do příjezdu T. G. Masaryka, prvního prezidenta, do Prahy bylo vše uklizeno a místo na náměstí vydlážděno, jako by Mariánský sloup nikdy neexistoval. Dodnes nebyla dovolena jeho obnova (i když je zcela hotová jeho replika) a nenávist a bezbožectví pokračuje.

Útoky na katolickou církev nabyly takového rázu, že pražský arcibiskup Pavel Huyn na pokyn vídeňské nunciatury bezprostředně odešel do Říma a 6. září 1919 na svůj úřad rezignoval.

Stržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze krátce po vzniku Československé republiky 3. listopadu 1918

Podobně olomoucký arcibiskup Lev Skrbenský byl bezmocný a rezignoval 29. září 1920.

Byly podnikány snahy o provedení odluky církve od státu a tuto krizi komplikovalo také hnutí katolického duchovenstva se svými reformními požadavky navazujícími na předválečnou katolickou modernu. Vedení církve se ujala fakticky Jednota katolického duchovenstva, v jejímž čele stáli kněží Jindřich Šimon Baar a Xaver Dvořák. Ta přišla k papeži s reformními požadavky, které by se daly shrnout do tří bodů: Mše svatá v českém jazyce, zrušení celibátu pro kněze a ordinace žen. Vypráví se, že papež Benedikt XV. přijal delegaci ve vatikánské knihovně, a když žadatelé začali hrozit odpadem celého Československa od Říma, když jim nebude vyhověno, zakryl papež na velkém glóbu palcem plochu nové republiky a řekl, že když toto odpadne, celý ostatní svět církvi zůstane. Svatý Stolec však požadavky nezamítl, ale přijal k podrobnějšímu zkoumání a úvaze. Jednota se rozštěpila, rozumní pochopili a podřídili se papeži, radikálové neustoupili a asi 200 nespokojených kněží pod vedením Dr. Karla Farského založilo národní Církev československou (8. ledna 1920). Následovala velká vlna odpadů od katolické církve. Příznivci této nové denominace se na některých místech pokoušeli násilím pro své bohoslužby zabírat katolické kostely, které katolíci museli bránit. V některých místech se až třetina věřících přidala k nové církvi - pro většinu z nich to však byla cesta ke zvlažnění a nakonec k odpadu od víry v Boha vůbec. (V roce 1921 měla CČS asi 500 tisíc členů 5,23 %; 2001 asi 100 tisíc 0,97 %; 2010 jen 40 tisíc 0,37 %).

Novým pražským arcibiskupem byl ustanoven František Kordač (1919-1931), který měl z papežova pověření úkol kněžské hnutí potlačit a situaci konsolidovat. Ve 20. letech významně přispěl k urovnání vztahů mezi novou republikou a Vatikánem. V Praze byl ustanoven 1920 také první apoštolský nuncius. Cesta k obnově nebyla snadná. Tažení proti církvi pokračovalo, přičemž určitou proticírkevní (spíše protikatolickou) politiku nepřímo podporoval i prezident T. G. Masaryk, který ačkoli vychován jako katolík, kvůli pochybnostem ve víře, a protože mu vadila zpověď a katolický náboženský život, přestoupil k Českobratrské církvi evangelické. Jako filosof a náboženský myslitel hlásal, že

si každý člověk má své duchovní věci vyřizovat se svým Bohem sám a nepotřebuje k tomu instituci církve. Prosazoval určitou rovnováhu mezi církvemi a už v dobách Rakousko - Uherska požadoval, aby náboženské vyučování ve škole bylo prohlášeno za nepovinné a rodiče mohli rozhodnout o náboženské výchově svých dětí, chtěl nahradit náboženské vyučování ve škole mravní výchovou, ale v duchu křesťanském. Podobně další prezident Edward Beneš, který byl svobodný zednář, proklamoval, že církev bude mít tolik práv, kolik si jich vydobude.

Již v počátcích První republiky se tedy ukázalo, že stát nebude církvi nakloněn. Ze škol, úřadů a institucí byly odstraněny kříže. Římskokatolické církve se také dotkla Pozemková reforma, která se prováděla podle sovětského vzoru Dekretu o půdě a zestátnila především zemědělskou půdu velkým vlastníkům, zejména šlechtě. Církev na začátku 20. století v českých zemích vlastnila odhadem 380.000 hektarů půdy. Reforma se netýkala jednotlivých far a drobných obročí, ale větších celků, zejména klášterů. Pod zábor spadalo 234.119 ha a do války bylo přiděleno jen 36.975 ha, tedy asi 16 %. Vyplácela se za to náhrada pohybující se mezi jednou třetinou až polovinou reálné ceny.

Plánovanou odluku církve od státu se pokrokovým hnutím a politickým stranám nepodařilo prosadit, zejména kvůli velmi silnému postavení katolické církve na Slovensku. Spory vyvrcholily odchodem apoštolského nuncia z Prahy, který z Československa odjel 6. července 1925 na protest proti státním oslavám svátku Mistra Jana Husa a vyvěšení husitského praporu místo prezidentské standarty na Pražském hradě. Konflikt byl ukončen teprve podpisem Modu vivendi 17. prosince 1927. Jednalo se o zásadní dohodu mezi státem a církví, která fakticky přiznávala církvi téměř stejné postavení, jako měla před rokem 1918, avšak větší nezávislost na státu. Poté byly obnoveny styky Československa s Vatikánem a roku 1929 dokonce převzal stát i prezident Masaryk patronát nad oslavami svatováclavského milénia. Dokonce byl natočen ještě němý černobílý historický velkoform Sv. Václav, který tenkrát stál 4,5 milionu korun, což byl asi dvacetinásobek běžných filmů. V tomto období se dle sčítání hlasů 80 % obyvatel přihlásilo ke katolické církvi, 7 % k evangelikům, 5 % k církvi československé, 5 % bylo bez vyznání, 3 % byli Židé a menší náboženské společnosti; Církevní život byl po poválečném útlumu obnoven, vznikaly různé církevní spolky (Orel, Česká katolická charita aj.), církev se dále angažovala i v dalších oblastech veřejného života, v sociální oblasti, vědě a kultuře.

Katedrála sv. Víta dostavěná k milénium sv. Václava 1929

Pražský katolický sjezd 27. - 30. června 1935

Síla katolické církve za 1. republiky byla ještě velká, v roce 1921 se k ní hlásilo v ČR 8 milionů 200 tisíc lidí, tedy 82%. Víra a zbožnost byla v srdcích lidí hluboce zakořeněná. Každá diecéze měla svůj kněžský seminář, v Praze a v Olomouci byly na univerzitách bohoslovecké fakulty. Všechny farnosti byly obsazené obvykle dvěma kněžími, farářem a kaplanem, ve větších městech bývalo kaplanů více a působili zde další kněží jako katecheté. V roce 1925 bylo v ČR téměř 6 tisíc kněží. Náboženství se vyučovalo na všech stupních základních a středních škol. Mimo to bylo množství církevních škol, gymnázia, odborná učiliště a internáty, fungovaly církevní nemocnice, sociální ústavy a exerciční domy. V plné činnosti byly všechny mužské a ženské řehole, které plnily různé poslání podle svých stanov. Lidová zbožnost vrcholila na velkých poutních místech, jako byl Hostýn, Velehrad, Stará Boleslav. Svatá Hora a nesčetné množství oblastních poutních míst po celé zemi. Uskutečnily se celonárodní duchovní akce, jako byly oslava milénia mučednické smrti sv. Václava v roce 1929, kterému předcházela dostavba katedrály sv. Víta v Praze. V roce 1935 v kontrastu s nástupem nacismu v Německu se konal v Praze První celostátní sjezd katolíků československých, kterého se zúčastnilo na půl milionu věřících.

V době nacistické okupace

Po Mnichovském diktátu 30. září 1938 se Československá republika rozpadla. Nacistickým Německem byly obsazeny Čechy a Morava, byly odtrženy Sudety, tedy území s více jak 50 % německého obyvatelstva a připojeny k Říši a na zbytku území byl zřízen Protektorát. Maďarské království zabralo část Slovenska a celou Podkarpatskou Rus a na zbytku slovenského území byl vyhlášen tzv. Slovenský stát, který přes svou formální samostatnost patřil po celou dobu své existence mezi satelity podléhající Třetí říši. V jeho totalitním politickém systému hrála vůdčí roli Slovenská ľudová strana, založená slovenským katolickým knězem Andrejem Hlinkou. Prezidentem nového státu se stal jiný katolický kněz Jozef Tiso. Tyto osobnosti, podobně, jako později v Čechách působení kněze Josefa Plojehara, ukázaly, jak je nešťastné, když se kněží pletou do politiky a současné církevní právo duchovním takovou činnost zapovídá.

Nutno připomenout, že na vznik samostatného slovenského státu mělo vliv i nedodržení tzv. Pittsburské dohody, kterou 31. května 1918 v Americe podepsali zástupci Slovenské ligy, Českého národního sdružení a Svazu českých katolíků s T. G. Masarykem. Ta stanovovala, že Slovensko bude mít svoji vlastní administrativu, svůj sněm a svoje soudy. Čeští politici První republiky odmítali splnit tuto dohodu s odůvodněním, že by nový stát byl nestabilní a podobně jako nespokojení Slováci (asi 2,9 mil.) by mohla chtít autonomii i nespokojená německá menšina (asi 3 mil.) Na nevyřešené národnostní otázky tak Československá republika doplatila.

Po vzniku Protektorátu se církev angažovala pronárodně. Roku 1939 se konaly poutě na významná poutní místa, které se staly demonstracemi proti nacistické okupaci. Pokřivené nacistické náboženství s polámaným křížem jako symbolem přineslo vedle Židů a Romů velké pronásledování i křesťanům. Nazismus již v roce 1937 odsoudil encyklikou *Mit brennender Sorge* papež Pius XI. Katolická církev byla pouze trpěna a bylo proti ní bojováno, jak se dalo. Řada katolických kněží i vyšších církevních představených a nesčetné kláštery pomáhaly Židům a jiným pronásledovaným. Katolíci kněží, kteří byli správci veškerých matrik, vystavením křestních listů zachránili nespočet Židů před koncentračními tábory. Mnozí čeští duchovní byli v průběhu okupace perzekvováni, vězněni, odvlékáni do koncentračních táborů nebo popraveni. Přehled perzekvovaných duchovních za nacistické éry se pokusil v obsáhlé knize „*A kdo vás zabije ...*“ podat již v roce 1946 český kněz. P. Bedřich Hofmann. Zahnuje přes 170 českých katolických kněží a řeholníků, kteří byli nacismem pronásledováni. není však zcela kompletní. Z uvedených 67 zemřelo - byli popraveni, zemřeli nebo byli umučeni v koncentračních táborech, byli zavražděni, či zemřeli v transportech smrti nebo na následky věznění brzy po propuštění. Kromě věznění, mučení či poprav existovaly i jiné formy pronásledování např. vystěhování či nucený pobyt, řada bohoslovců prošla během nacistické okupace nasazením na nucené práce pro Říši. České nebe má z doby okupace dvě blahoslavené: Bl. Marii Antonínu Kratochvílovou, mučednici z kongregace školských sester, která byla zatčena gestapem a ve vězení mnohokrát vyslýchána a fyzicky týrána a krátce po propuštění zemřela 2. října 1942. Druhou mučednicí je opět řeholní sestra Marie Restituta Kafková, která pracovala jako zdravotní sestra ve Vídni a odmítla nacistický příkaz odstranit z prostor nemocnice kříže. Později byla přímo na operačním sále zatčena a obviněna z šíření protinacistických materiálů, byla odsouzena k smrti a 30. března 1943 státa gilotinou.

Za okupace byly také uzavřeny některé kláštery, např. Vyšší Brod a mnohé české a moravské kostely přišly o stovky zvonů, které jim německá branná moc zrekvírovala pro válečné účely. Ani ukončení 2. světové války však nemělo přinést církvi pokoj.

Nadechnutí po válce

V květnu 1945 byly obnoveny hranice Československa ve stavu před mnichovskou konferencí. Vzápětí dne 29. června 1945 byla pak celá oblast Podkarpatské Rusi odstoupena Československem Sovětskému svazu. To bylo provázáno migrací 120 000 místních obyvatel do Československa. Jednalo se často o rodiny vojáků, kteří bojovali v Rudé armádě pod praporem Československého sboru. Z hlediska církevního byla na začátku roku 1949 zakázána Podkarpatská řeckokatolická církev, sjednocená s Římem, a její příslušníci převedeni do pravoslavné církve podřízené Moskvě.

Pražský arcibiskup Josef Beran s lebkou sv. Vojtěcha při symbolickém putování toho světa po Čechách a Moravě od 24. dubna do 23. srpna 1947

Další citelnou ztrátou pro církev byl odsun Sudetských Němců na základě Benešových dekretů. Jejich počet se pohybuje kolem 2,6 milionu osob. Vysídlení Němců mělo svůj původ nejen v poválečné protiněmecké náladě českého národa, ale i v politickém programu poválečného rozdělení Evropy. V první fázi v roce 1945 docházelo při "divokém" odsunu na principu kolektivní viny k násilí, krvavým excesům i vraždám civilních Němců, ale i k loupení a okrádání. Podle údajů společné komise českých a německých historiků při něm zahynulo 19 až 30 tisíc Němců. Často byly vysídleny rody žijící v pohraničních oblastech dlouhá staletí. Velkou většinou to byli katolíci. Po jejich odchodu zůstaly vylištěné celé vesnice, které se pak staly terčem „zlatokopů“, kteří drancovali opuštěný majetek. Na západní hranici byly později desítky, možná stovky obcí vyhlazeny ze země (např. jen na vyšebrodsku na Šumavě jich bylo 35). Bývaly to zbožné kraje s kostelem a hřbitovem v každé obci, se spoustou kaplí, křížů, Božích muk a lokálních poutních míst. V následujících 40 letech zde často nezůstal kámen na kameni - domy byly srovnány se zemí, kostely vyvráceny do základů, hřbitovy zpuštěny. Tam, kam se nastěhovali nové obyvatelé socialistického ražení, přišla obvykle duchovní prázdnota, kostely chátraly a rozpadaly se. Mnohá místa ze strategických důvodů zničila později i armáda. Po Sametové revoluci 1989 potomci odsunutých Němců některé kostely pietně obnovili, či na místech zaniklých obcí postavili pamětní kříže. Odsunu nebyli po válce ušetřeni ani katolíci kněží a řeholníci německého původu a dokonce měl být odsunut i litoměřický biskup Antonín Alois Weber, čemuž ale zabránil místní revoluční výbor. Weber koncem roku 1947 rezignoval na svůj úřad. Odsunutých německých kněží bylo celkem 737, i když církev katolická byla poválečným právním řádem označena ze své podstaty jako antifašistická a antinacistická.

V osvobozené republice se po skončení války mohla katolická církev přece jenom nadechnout. Byly obsazeny uprázdněné biskupské stolce. V Praze se stal arcibiskupem nacisty vězněný Josef Beran (4. 11. 1946), v Litoměřicích biskupem Štěpán Trochta (16. 11. 1947), který prošel třemi koncentračními tábory, před tím byl v Brně konsekrován Karel Skoupý (30. 6. 1946) a v Českých Budějovicích Josef Hlouch (15. 8. 1946). Byly obnoveny kněžské semináře, bohoslovecké fakulty a církevní školy, otevřely se pozavírané kláštery, začal opět vycházet katolický tisk - noviny, časopisy, publikace. První velkou náboženskou slavností se stala v

roce 1947 oslava 950. výročí od mučednické smrti sv. Vojtěcha, po Čechách a Moravě od 24. dubna do 23. srpna procházela procesí s lebkou tohoto českého patrona, který symbolicky vizitoval svou zemi. Bylo to velké povzbuzení pro všechny české katolíky, kteří se opět začali setkávat na náboženských shromážděních.

Únor 1948 a začátek pronásledování církve

Ránu církvi ve všech směrech zasadil únor 1948, kdy komunistický puč zahájil absolutní orientaci na Sovětský svaz a nástup tvrdé ateizace země a protináboženského boje. Po převzetí politické moci nastoupil nejprve všeobecný útlak věřících. Komunistická strana se na boj s církví dlouhodobě připravovala. Hned po převratu se začaly čistit významné pozice v podnicích, ve školství a vědecká pracoviště od politicky nespolehlivých pracovníků. Zejména ve školství příslušnost k římskokatolické církvi pro učitele, ale i většinu studentů byla dostatečným důvodem pro vyhazov. Stát zlikvidoval spolu s nezávislým tiskem i katolický tisk. Komunistická vláda dále likvidovala katolické organizace masového a výchovného charakteru. Byl zakázán Orel, Junák a Skaut a převedeny pod socialistické sportovní a mládežnické organizace. Zákon o jednotné škole vedl k likvidaci církevního školství. V květnu 1948 byla přijata nová ústava, kde se stanovilo, že veškerá výchova a vyučování musí být vedena v souladu s vědeckým poznáním a nesmí být v rozporu se zájmy lidové demokratického zřízení, což vedlo v praxi k radikálnímu omezení výuky náboženství a k prosazení tzv. vědeckého materialismu a bylo důvodem pro odpirání vyššího vzdělávání a pozic ve školství věřícím lidem. Na konci května se konaly zmanipulované volby do parlamentu, v nichž však byla pouze jednotná kandidátka Národní fronty. V červnu odstoupil nemocný prezident Edvard Beneš, když předtím odmítl podepsat komunistickou ústavu a nahradil jej Klement Gottwald. V té době začalo zatýkání některých nepohodlných církevních osobností. V listopadu 1948 navštívili českoslovenští biskupové Řím ad limina a papež Pius XII. je varoval, že naděje na rychlý pád komunismu není reálná a že je třeba se připravit na dlouhý život v totalitě. Následně pak skrze pražského nuncia udělil církvi v ČSR tzv. mexické fakulty, které umožňují biskupům, vyšším církevním představeným i kněžím provádět samostatně úkony, které by jinak podle církevního práva podléhaly schválení jejich nadřízených.

Nejtvrďší fáze pronásledování

V roce 1949 byly vydány církevní (lépe proticírkevní) zákony o zřízení Státního úřadu pro věci církevní, který měl vykonávat dozor nad církvemi a udělovat duchovním tzv. státní souhlas k výkonu služby a zákon o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností, který vedl k zabránění veškerého církevního majetku. Biskupové začali být sledováni Státní tajnou bezpečností (StB). Po provokacích o slavnosti Božího těla byl internován pražský arcibiskup Beran a během let 1949-1951 byli StB internováni nebo zcela izolováni téměř všichni biskupové. Proticírkevní akce z velké části organizoval ministr spravedlnosti Alexej Čepička, Gottwaldův zeť.

V roce 1950 se odehrál první monstrproces, který měl zdiskreditovat významné představitele řádů (známé osobnosti zde byli: Ivan Mastiliak, redemptorista řeckokatolík, premonstrátský opatové Augustin Machálka a Bohumil Vít Tajovský, František Šilhan, provinciál jezuitů, Silvestr Brait, dominikán, Jan Evangelista

Urban, františkán a další) a byl předešrou k likvidaci klášterů. Ihned poté bylo v Akci K v noci z 13. na 14. dubna a následně v druhé etapě v noci z 27. na 28. téhož měsíce zlikvidováno 219 mužských klášterů a 2376 řeholníků internováno v tzv. centralizačních kláštorech, což byly kláštery přeměněné na koncentrační tábory. Poté byla zahájena Akce Ř, postupná likvidace a vytěsňování ze společnosti u ženských řeholních společenstev, která byla ovšem pozvolnější v době od konce července do konce září a narážela na potíže, jak nahradit školený personál v nemocnicích a sociálních zařízeních. V Československu bylo v roce 1950 celkově 11 896 řeholnic, rozdělených do 670 domů z 56 řádů. Hlavním cílem obou akcí bylo potlačení řádů a odstranění řeholníků z veřejného života. Součástí akce bylo zabavování movitého i nemovitého majetku řeholí. Řeholníci odvezeni do koncentračních táborů si často mohli vzít jen to, co právě měli na sobě a po kapsách. Klášterní majetky byly svěřeny do správy tzv. Náboženské matice, umělecká díla rozmístěna do muzeí a galerií, knihovny převedeny pod státní správu a často tisíce svazků byly sešrotovány. Budovy byly dány do užívání armádě a různým organizacím.

Souběžně s likvidací klášterů probíhala na Slovensku Akce P, likvidace řeckokatolické církve. 28. dubna 1950 se uskutečnil Prešovský sobor (též zvaný Ižisobor), kterého se účastnilo laických 820 delegátů, kteří většinou nebyli ani řeckokatolíky a 100 kněží. Při této schůzi byla oficiálně rozpuštěna řeckokatolická církev, a její duchovní spolu s věřícími byli nuceni přijmout pravoslavnou víru. Po ukončení jednání, začali pravoslavní přebírat kostely a fary řeckokatolické církve, nezřídka za pomoci Bezpečnosti, neboť docházelo k násilnostem, protože řeckokatolíci je odmítali vydat. Řeckokatolíci byli de facto postaveni mimo zákon, bohoslovci byli posláni do PTP, kněží, kteří se odmítli přidat k pravoslavné církvi podřízené Moskvě byli zbaveni státního souhlasu a se svými rodinami vystěhováni do pohraničí.

Komunistický režim činnost řeckokatolické církve v Československu zakázal a její představitele pronásledoval (biskup Pavol Peter Gojdič, který zemřel ve vězení a byl dokonce blahoslaven, biskup Vasil' Hopko byl také ve vězení, poté v internaci v klášteře v Oseku u Duchcova a svého úřadu se mohl ujmout zase až roku 1968). Řeckokatolická církev byla roku 1968 obnovena, avšak byla velmi omezována až do roku 1989. Řeckokatolický biskup, prešovský eparcha Pavol Peter Gojdič byl v lednu roku 1951 spolu s dalšími duchovními Jánem Vojtaššákem a Michalem Buzalkem odsouzen ve vykonstruovaném procesu k doživotnímu vězení, za údajnou velezradu a špionáž. Během následného krutého věznění mu bylo přislíbeno propuštění, pokud uzná spojení s pravoslavnou církví a byl mu nabízen i post patriarchy. Odmítl. Zemřel na následky mučení a krutého věznění v Leopoldově. Podobně pomocný biskup prešovské eparchie Vasil' Hopko byl odsouzen k 15 letům vězení i jemu bylo nabízeno propuštění a post patriarchy pravoslavné církve v Československu pokud přestoupí k pravoslaví. I on odmítl. Po propuštění byl v internaci v klášteře v Oseku u Duchcova a svého úřadu se mohl ujmout až roku 1968. I on byl 2003 prohlášen za blahoslaveného. Řeholník redemptorista, řeckokatolický kněz Metoděj Dominik Trčka byl obviněn ze spolupráce s biskupem Gojdičem a odsouzen na 12 let. V důsledku krutého zacházení, mučení a odeření potřebné léčby zemřel v Leopoldově. Za zpěv náboženské písně byl zavřen do „korekce“ bez jídla a topení, kde dostal zánět plic. Blahořečen byl v roce 2001. Řeckokatolická církev byla roku 1968 obnovena, avšak byla velmi omezována až do roku 1989.

Pokračování příště.

Mons. Dušan Hladík

MLADÝM

Biskup Tomáš Holub na Synodě o mladých lidech

Vážení spolubratři v biskupské službě,

je pro mne velkou radostí, že mohu promluvit na synodě jako delegát České biskupské konference, země, která zahrnuje jak oblasti s živou vírou, tak ale i rozsáhlá území, jež se po vyhnání německého obyvatelstva po II. světové válce stala oblastmi misijními.

Svůj pohled opírám o více než osmiletou zpovědní praxi ve velké vysokoškolské farnosti v centru Prahy, kde se mimo jiné každoročně připravují desítky mladých lidí na přijetí svátosti křtu. Dále mám zkušenost z pořádání evangelizačních charismaticky orientovaných táborů pro mladé ve věku 18–23 let z celé České republiky.

Pro mladé lidi je víra významnou hodnotou, a ačkoliv přicházejí z rozdílných zázemí, kladou si shodné otázky a řeší podobné problémy, jež jsou dané vývojem společnosti v naší zemi. Jako vojenský kaplan a nyní jako biskup jsem se setkával a setkávám i s mládeží z dalších zemí a vím, že podobné problémy řeší mladí lidé v celé současné Evropě. Dovoluji si proto také předpokládat, že téma mého příspěvku není možné chápat jen jako něco specifického pro Českou republiku, ale je možné ho vztáhnout minimálně na významnou část dnešní Evropy.

V mé zkušenosti z doprovázení mladých lidí se odráží vedle mnoha jiných faktorů také skutečnost, že na jedné straně dochází k dřívějšímu fyzickému dospívání mladých lidí a na straně druhé se zároveň o více let opožděje období jejich dostatečné emoční, vztahové i sociální zralosti, a tedy i připravenosti k zodpovědnému uzavření nerozlučitelného svátostného manželství. Důvodem toho jsou nejen celkové změny ve vývoji a stylu života mladé generace, ale velký vliv má i všeobecně rozšířený evropský systém vzdělávání a přípravy na profesní život.

V důsledku této změněné situace vzniká v životě mladých lidí dlouhé období od přibližně 15 let do minimálně 25 let (a velmi často především u vysokoškoláků do 27 a více let – tedy období 10 a více let), ve kterém mladí lidé sice zcela přirozeně vstupují do partnerských vztahů, prožívají zkušenosti zamilovanosti, zrající lásky a samozřejmě také intimní přitažlivosti, nicméně nesměřují k bezprostřednímu uzavření svátostného manželství.

Moje zpovědní zkušenost a zkušenost z pastoračních rozhovorů s mladými lidmi v tomto věku se významně shoduje s psychologickými poznatky. Ty říkají, že zdravě se vyvíjející vztah, který přirozeně a zodpovědně směřuje k uzavření manželství, vstupuje po 3–4 letech do situace, kdy je intimní zdrženlivost pro významnou část párů při zachování přirozené a zdravé dynamiky vztahu již téměř nemožná.

A mladí lidé se proto ve velké míře, jestliže vztah neukončí, v této chvíli rozhodují pro intimní život ještě před uzavřením manželství. Ačkoliv nadále chtějí žít z víry, mají jednoznačný zájem podílet se aktivně na životě různých společenství, žijí životem modlitby, nejsou již více schopni dodržovat předmanželskou čistotu. Na druhé straně legitimně vnímají, že uzavření manželství a založení rodiny jsou ještě sociálně i ekonomicky a mnohdy i emočně nepřipraveni.

Bohužel musím říci, že se setkávám s velkým množstvím aktivních mladých párů, kteří se z takového rozhodnutí nezpovídají, protože i přes mnohé diskuse a upřímné duchovní rozhovory své rozhodnutí nevnímají jako hřích. Ke svátosti smíření však nadále s upřímností přistupují a dál žijí svátostným životem bez subjektivních výčitek.

Vedle toho existuje z mé zkušenosti také množství párů, které se v takovéto situaci rozhodnou přerušit svátostný život, aby mohli v partnerství, které považují za Bohem pro ně připravené, žít i intimně. Bohužel nemálo z těchto párů přeruší nejen svůj svátostný život, ale

následně pro špatné svědomí či výčitky svého okolí a necitlivosti ze strany některých duchovních se následně odcizí Církvi úplně.

Tyto dva zmíněné způsoby řešení volí jednoznačně v současné době významná většina pastoraovaných katolických párů v České republice.

Existuje samozřejmě i určitá nevelká skupina katolických párů, které mnohdy i pod vlivem svých duchovních rádců či pod tlakem tradičního prostředí řeší danou situaci uzavřením svátostného manželství ještě během období přípravy na samostatný život, tedy především v době studia. V této situaci pak jsou mladí manželé v drtivé většině finančně významně závislí na podpoře ze strany rodičů či širší rodiny, nemají k dispozici samostatné bydlení a jejich společný život je velmi brzy ohrožován mnoha zásadními sociálními i ekonomickými změnami.

V důsledku těchto skutečností i toto na první pohled chvalyhodné řešení v sobě bohužel skrývá z mé osobní pastýřské zkušenosti i ze zkušenosti mnoha spolubratří kněží, kteří se mládeži věnují, značné nebezpečí. Do nerozlučitelného manželství vstupují páry v podstatě jen z jediného důvodu. Tím je nemožnost nadále dodržovat předmanželskou čistotu. A to v situaci, kdy mnohdy nejsou naplněny velmi potřebné sociální, ekonomické a často i emoční podmínky pro to, aby manželství mohlo úspěšně překonávat nástrahy společného života. Mnohé páry, které přijaly manželství takto brzy, se proto bohužel také velmi brzo rozpadají a teprve eventuální druhý sňatek těchto katolických křesťanů splňuje přirozené předpoklady pro vznik trvalého vztahu. Že to znamená velký morální problém, nemusím, myslím, nikterak zdůrazňovat.

Osobně bych ve svém příspěvku chtěl upozornit na pro mne velmi vážné důsledky takovéto situace: Katoličtí křesťané, kteří v období své přípravy na rodinný život nerespektovali oficiální morální učení Církve, se po uzavření svátostného manželství vracejí v oblasti požadovaných morálních nároků do bezproblémového způsobu života a působení v Církvi. A to na rozdíl od mnohých, kteří po rozpadu předčasně uzavřeného svátostného manželství vstoupí do druhého svazku a jejichž další svátostný život je velmi problematický. Nicméně vracejí se s jednou zásadní hlubokou zkušeností, která významně ovlivňuje jejich následnou schopnost naslouchat Církvi a přijmout ji jako důležitou orientační autoritu pro jejich osobní i společenský život.

Vracejí se se zkušeností, že v zásadní a hluboké osobní otázce, v otázce zrání k rozhodnutí pro nerozlučný celoživotní vztah, jim ve velmi důležité periodě života Církve nebyla srozumitelnou a chápající autoritou...

Tato skutečnost se dle mé zkušenosti velmi negativně následně promítá do jejich respektu vůči církevním pravidlům a postojům v mnoha dalších oblastech, které se jich týkají a které musí řešit. A za které následně přebírají zodpovědnost.

Vzniká tak početně i vlivem významná skupina angažovaných a v Církvi aktivních laiků s rezervovaným postojem vůči autoritě Církve a samozřejmě v neposlední řadě i vůči církevní hierarchii.

Myslím, že mnohé důsledky tohoto pocítujeme v naší zemi (a domnívám se, že nejen v naší zemi) v posledním období značně bolestivě. Jsem hluboce přesvědčen, že to má například značný negativní vliv na připravenost rodičů podporovat rozhodnutí pro duchovní povolání svých dětí.

Proto bych si velmi přál, aby se tato synoda také věnovala v síle radostné a osvobozující zvěsti evangelia věrnému a zároveň pro mladé lidi srozumitelnému a realistickému přístupu k normám života v tomto období. Ačkoliv před 50 lety takové období mezi přibližně 15. a 25. rokem života mladých lidí ještě téměř vůbec neexistovalo, dnes hraje na cestě zrání mladých katolických křesťanů významnou roli. A zásadním způsobem ovlivňuje prožívání víry v následné dospělosti. Myslím proto, že toto téma by mělo být jednou z výzev pro naše synodní přemýšlení, modlitby a rozlišování.

Mírně redakčně kráceno podle: www.cirkev.cz

Rozhovory s krajaný

Martina Kaňáková, koordinátor projektu The Czechoslovak Talks

Projekt Czechoslovak Talks se zaměřuje na sběr a publikování příběhů o našich krajanech v zahraničí. Jak příběhy vybíráte? Mohou náměty k příběhům posílat sami krajané?

Projekt Czechoslovak Talks je zaměřen na příběhy krajanů, kteří odcházeli z Československa za minulého režimu. Jedná se zejména o migrační vlnu z konce čtyřicátých let a na konci šedesátých let. Snažíme se vybírat příběhy "obyčejných lidí", kteří prožili zajímavý život a byli aktivní v místní krajské komunitě.

Iniciativa založit projekt Czechoslovak Talks vzešla z popudu pana Jaroslava Horkého, českého právníka a zakladatele Nadačního fondu Dotek, který je hlavním financovatelem projektu. Co bylo důvodem?

Pan Horký se již několik let pohybuje v oblasti správy nemovitosti a vzhledem ke svému právníckému vzdělání zastupoval řadu klientů ze zahraničí v restitučním řízení a pomohl jim získat zpět nemovitosti, které jim byly odebrány za bývalého režimu. Díky tomu měl pan Horký možnost seznámit se s mnoha zajímavými příběhy krajanů žijících ve Spojených státech a Kanadě, za kterými jezdí dodnes. Většina příběhů ovšem nebyla nikdy písemně zpracována a zde vznikla prvotní myšlenka projektu Czechoslovak Talks. Na začátku 2017 byly oficiálně spuštěny webové stránky projektu a dnes již máme ve sbírce mnoho inspirativních příběhů.

V letošním roce připravujete v rámci Czechoslovak Talks vydání komiksové knihy s názvem "Příběhy našich krajanů", která velmi originální formou zpracovává příběhy krajanů. Jak nápad vznikl?

Ke krajské tematice vyšla v předchozích letech řada knižních publikací, většinu z nich tvořili biografie významných Čechů a Slováků v zahraničí, menší část pak literatura naučená - příručky popisující významné české a slovenské komunity v zahraničí, především ve Spojených státech. V tomto záplavu knih, které mnohdy zůstanou bez většího ohlasu veřejnosti jsme se rozhodli zvolit jiný formát. V dnešní době platí pravidlo: čím méně textu, tím lépe. Komiks se těší velké oblíbenosti čtenářů právě i z tohoto důvodu.

Jaké příběhy se v knize objeví a kde sbíráte náměty?

Náměty na příběhy jsme sbírali různě, některé nám byly doporučeny krajskými spolky, některé náměty vzešly od

scenáristy komiksu, jiné pocházejí z naší sbírky příběhů. Snažili jsme se, aby se v knize objevil alespoň jeden zástupce ze Spojených států, Kanady, Jižní Ameriky a Austrálie. V současné chvíli máme zpracovaných pět příběhů, na dalších dvou pracujeme. Mezi zástupce za krajskou komunitu ve Spojených státech mohou zmínit například pana profesora Radomíra Lužu.

Bude kniha vydána pouze v českém jazyce nebo bude k dispozici i anglická verze?

Komiks připravujeme jak v české, tak anglické verzi. Rádi bychom, aby kniha sloužila i jako edukativní příručka pro studenty středních škol jak v zahraničí, tak u nás. Plánujeme také část výtisků věnovat českým školám v zahraničí.

Lze nějakým způsobem podpořit aktivitu projektu Czechoslovak Talks případně se podílet na vydání komiksové knihy?

Projekt Czechoslovak Talks je současně financován pouze ze zdrojů Nadačního fondu Dotek. Vzhledem k vysokým nákladům na zpracování komiksové knihy proto velmi oceníme případný zájem o finanční podporu našich aktivit. Na webových stránkách projektu: www.czechoslovaktalks.com je možné případně dohledat odkaz DONATION a skrze něj zaslat finanční dar.

Samozřejmě oceníme případné další náměty na zpracování příběhů o českých krajanech, které rádi zveřejníme na našich stránkách.

Pokud mám nějaký námět na příběh, který by se mohl objevit na Vašich stránkách projektu, jak to udělat?

Postačí zaslat text o délce jeden a půl normostrany na e-mailovou adresu: m.kanakova@czechoslovaktalks.com a přidat 2 - 3 portrétové fotografie.

THE CZECHOSLOVAK TALKS

www.czechoslovaktalks.com
e-mail: info@czechoslovaktalks.com

Nadační fond Dotek
Pobřežní 6/58
Praha 8 - Karlín
186 00

Svatý Hubert - patron myslivců

3. listopadu má svátek sv. Hubert, patron lovu, lovců, myslivců a všech, kdo mají co dělat s lesem, honitbou a chovem lovné zvěře.

Na počátku vývoje lidského společenství stálo sběračství požitelných plodů a bylin i dalších přírodních produktů. Na druhém místě stál lov, který vyžadoval odvahu, sílu a obratnost a spolu s vlastnostmi lovce i pomůcky k usmrcení divokého zvířete. Kopí s kamennými hroty a posléze i šípy s hroty z kamene, když se začal používat luk, za kterého se později vyvinula kuše. Na těchto prostředcích stála existence lidského rodu.

Na přelomu 7. a 8. století v raném středověku, kdy v Ardenských lesích lovil sv. Hubert, začínala organizace společenských honů a rozvíjela se lovecká kultura. Tato doba zaznamenala již značný úbytek velké dravé zvěře, jako byly medvědi, vlci, či rysy. V důsledku toho vzrostl ve volné přírodě počet býložravců, konkurentů rozvinutého pastevectví domácích zvířat.

Kolektivní lovy vznikly z potřeby stavby zvěře snížit na únosnou mez. Kromě materiálního vybavení bylo zapotřebí mít i vybavení duševní, znalost chování zvěře a dalších biologických vlastností. Podstatnou částí byla i znalost vztahů živočichů. To všechno se snažil pochopit svým pozorováním v přírodě sv. Hubert. V lovech byl úspěšný a pro jejich postup se stal vyhledávaným i nejvyššími vládními činiteli. Svým poznáním přírodních jevů dospěl k názoru, že není správné usilovat o absolutní odlov zvěře bez výběru. Začal prosazovat, aby zdatné kusy lovné zvěře byly ponechány v honitbách pro zkvalitnění jejich potomstva. Pro tyto vlastnosti je sv. Hubert pokládán za prvního myslivce Evropy a začal být postupně uznáván za patrona myslivců a ochránců přírody. Jeho základní zásady lovu byly obohacovány moderní vědeckou terminologií a v současné době představují vědní biologické obory etologii a ekologii z nichž první studuje chování živočichů a druhá vztahy mezi nimi a jejich

životním prostředím.

V evropském prostoru se rozvíjely morální zásady křesťanství a stávaly se všeobecně uznávaným hnutím. Křesťané v přírodě viděli velké Boží dílo. Sv. Hubert i jako vysoký církevní představitel prosazoval rozumné využívání přírodních zdrojů. Legendami opředená jeho osobnost se nakonec stala inspirací pro výtvarné umění.

Kresby Václava Hlaváče
ze Svatohubertského kalendáře 2019

Staré myslivecké tradice v sobě zahrnují nejen způsob lovu, používání zbraní či lovících zvířat, ale též umělecké projevy, které lov provázejí. V průběhu dějin se vytvořila bohatá škála loveckých způsobů s různou estetickou a etickou hodnotou. Kromě střelecké zručnosti bylo třeba i hudebních projevů, které vznikly z nutnosti dorozumívat se v lesním terénu během řízení honů a lovu štvaníc a parforsních lovech.

Posléze začala vznikat i bohatá malířská a sochařská tvorba pro vybavení loveckých zámečků tématy zvěře a loveckých výjevů. V této umělecké tvorbě stále nachází své místo i proslulá postava sv. Huberta.

*Ing. Václav Hlaváč,
Rousínov, Česká republika*

Svatý Hubert byl v mládí dvořanem francského majordoma, zakladatele rodu Karlovců Pipina Heristalského, který zvítězil ve válce s jinými kmenovými knížaty v roce 687 a dostal tím jednoty Francie. Pipinův dvůr byl skvělý a Hubert se horlivě účastnil všech radovánek. Především dával přednost všem druhům lovu, honům a rybaření. Proto se o něm později vyprávělo mnoho legend spojených s jeho loveckou vášní, popisovaly se zázraky, kterých byl v lesích svědkem a jež ho obrátily na duchovní cestu.

Skutečnost byla daleko prostší. Zemřela mu mladá manželka Floriberta, kterou velice miloval. Její nečekaná smrt ho zasáhla natolik, že se do světa veselých zábav nemohl vrátit. Odešel do Maastrichtu k biskupu Lambertovi, později přijal svěcení a po létech se stal rovněž biskupem. Přemístil sídlo biskupství z Maastrichtu do blízkého Lutychu, do té doby bezvýznamné osady, a položil tak základ budoucí velikosti známého belgického města, v němž zemřel roku 727.

*Anna Bauerová
Tisíc jmen v kalendáři*

Elizabeth or Elisheba in Hebrew אֵלִישֶׁבָּע / אֵלִישַׁבַּע

Meaning: My God Has Sworn

On November 5, we celebrate the feast day of Elizabeth. Although Elizabeth is mentioned in only one chapter of the Bible (Luke), she is an irreplaceable figure in our Catholic faith. Advanced in age, Elizabeth's heart ached for a child. Her righteous life, lead through prayer, resulted in her being chosen by God to deliver to the world a great prophet.

Elizabeth's husband was Zachariah, a priest of which we know from the Bible belonged to the family of Aaron (traditional founder and head of the Israelite priesthood, who, with his brother Moses, led the Israelites out of Egypt). "There was in the days of Herod, the king of Judea, a certain priest named Zachariah of the division of Abijah. His wife was of the daughters of Aaron, and her name was Elizabeth." (Luke 1:5) Both Elizabeth and Zachariah were thus descended from priestly families, descended from Aaron. These families were divided into twenty-four groups, one of those groups was headed by Abijah (Zachariah is Abijah's descendent). The Bible also tells us that both Zachariah and Elizabeth were righteous and blameless and that they obeyed all the commandments of God.

One day, while performing his priestly duties, Zachariah went into the Lord's temple to burn incense when to his surprise, an angel appeared to him to the right of the altar. This frightened Zachariah but the angel told him to fear not, God has listened to his prayer and Elizabeth will have a son, and he will be named John. The angel continued to tell Zachariah that John will be a great man, will never drink wine or any other liquor and he will be filled with the Holy Spirit even before he is born. The angel also explained that John will bring many people in Israel back to the Lord their God. Zachariah said to the angel, "How shall I know this? For I am an old man, and my wife is advanced in years." And the angel answered him, "I am Gabriel, who stands in the presence of God; and I was sent to speak to you, and to bring you this good news. (Luke: 18-19) Since Zachariah showed doubt, the angel Gabriel rendered him mute until after his son was born.

Six months after Elizabeth was with child, God sent the same angel to Nazareth, a city

Mary and Elizabeth

in Galilee. The angel appeared to a virgin who was a relative of Elizabeth. The virgin's name was Mary. The angel spoke to Mary these words, "Don't be afraid, Mary. You have found favor with God. You will become pregnant, give birth to a son, and name him Jesus. He will be a great man and will be called the Son of the Most High. The Lord God will give him the throne of his ancestor David. Your son will be king of Jacob's people forever, and his kingdom will never end." Mary asked the angel, "How can this be? I'm a virgin." (NRSV-CE, Luke 1: 30-34) The angel answered her, "The Holy Spirit will come to you, and the power of the Most High will overshadow you. Therefore, the holy child developing inside you will be called the Son of God. (Luke 1: 36).

Afterwards, Mary knew she must travel to the region of Judah where Elizabeth lived. Empowered by the holy spirit as well with

foreseen knowledge, Elizabeth knew of Mary's journey to her. Upon being greeted by Mary, Elizabeth felt her baby leap in her womb in which Elizabeth responded by telling Mary "**Blessed are you among women, and blessed is the fruit of your womb.**" (Luke 1:42). This beautiful phase of which we pray the Hail Mary comes from the words of Elizabeth. Mary stayed with Elizabeth about three months and then returned to her home.

When the time came for Elizabeth to have her child, she gave birth to a son as promised to her by the angel Gabriel. When the child was eight days old, Elizabeth and Zachariah went to the temple for the circumcision. Those present believed that the infant would be named Zachariah after his father, but Elizabeth, given the name John by the angel, spoke up, "His name will be John." At the time it was customary that children were named after relatives. Those present motioned to the baby's father to see what he wanted to name the child. Zachariah wrote on a tablet as he was still mute. "His name is John." With that, Zachariah was able to speak, and he began to praise God.

When God chose Elizabeth to bear John (the Baptist), her life forever changed. Previously, she was elderly and childless. At that time, being barren was looked down upon. Her reputation as a barren woman was replaced as one who had a miraculous birth in old age. Elizabeth expressed her appreciation for God's blessing: "Thus the Lord has dealt with me, in the days when He looked on me, to take away my reproach among people" (Luke 1:25). John would grow up to become a faithful messenger of God as even from his mother Elizabeth's womb, John was filled with the Holy Spirit" (Luke 1:15).

The power of praying with a saint on their feast day is said to be particularly strong. Elizabeth is said to be the patron saint of expectant mothers. On November 5 let us all pray for expectant mothers, that their children are protected in the womb and that they are safe guarded during their deliveries of the most precious gifts from God... children.

By Jana Krcek

A call for Christian unity

What would you say is the biggest desire of our Lord Jesus Christ? In his final prayer before His suffering and death, Jesus prayed "that they may all be one, as you, Father, are in me and I in you, that they also may be one in us, so that the world may believe that you sent me" (John 17:21). Jesus desires that we be one. Perhaps it is significant that Jesus did not express this desire for unity in a teaching or commandment but in a prayer. Unity is a gift from above, stemming from, and growing toward, loving communion with the Father. Unity is an essential component for the work of evangelization. May we be one, so that the world may believe!

Unity stands at the very heart of Christ's heart and mission. Saint John XXIII articulated two reasons for invoking the Second Vatican Council: (1) renewal and "updating" (*aggiornamento*) and (2) restoration of unity among all Christians. Saint John Paul II stated: "It is absolutely clear that ecumenism, the movement promoting Christian unity, is not just some sort of 'appendix' which is added to the Church's traditional activity. Rather, ecumenism is an organic part of her life and work and consequently must pervade all that she is and does." Quoting Saint John XXIII, he goes on to say "what unites us is much greater than what divides us" (*Ut Unum Sint*, n. 20).

The word *ecumenical* comes from the Greek word *oikoumene*, meaning "the whole inhabited earth." In modern usage, the word designates universal, or the whole Christian community worldwide. When we hear the word *ecume-*

nism, we may tend to think of the official dialogues between our Church leaders and those of other traditions and denominations. This is indeed important. But equally significant is ecumenism of life, the sharing of relationships with people from other church traditions.

We need to learn from one another, in dialogue and shared prayer. The Second Vatican Council points out "whatever is wrought by the grace of the Holy Spirit in the hearts of our separated brethren can contribute to our own edification" (*Decree on Ecumenism*, n. 4). In this Way, the Church can better express its full catholicity and deepen its sanctification and be guided by the Spirit "into all truth" (John 16:13).

The significant act leading to division between Catholics and Protestants goes back 500 years, when Martin Luther posted his 95 theses on the door of a church in Wittenberg, Germany. His Reformation "protest" largely focused on abuses related to the selling of indulgences. Luther's intention was to reform the Church, not to start a new denomination. He emphasized "*sola fide*" (faith alone) — that salvation comes to us through the unmerited gift of God's grace, through faith, rather than by works. The Catholic Church, in the Counter-Reformation (Council of Trent), emphasized the role of works in the process of sanctification. This faith-works debate has continued to be a point of disagreement (and misunderstanding) ever since.

In 1999, as a culmination of extensive ecumenical dialogue, the Catholic

Church and the Lutheran World Federation issued a Joint Declaration on the Doctrine of Justification. Here is a key sentence from this document: "Together we confess: By grace alone, in faith in Christ's saving work and not because of any merit on our part, we are accepted by God and receive the Holy Spirit, who renews our hearts while equipping and calling us to good works" (n. 13). This essentially resolves the 500-year-old conflict over the nature of justification that was at the root of the Protestant Reformation. We now have substantial agreement about the core issue that divided us. As some have said, the protest is over! The final sentence states: "We give thanks to the Lord for this decisive step forward on the way to overcoming the division of the church; and we ask the Holy Spirit to lead us further toward that visible unity which is Christ's will" (n. 44).

Christian unity is both a means and an end. Real unity is found in a person — Christ Himself. Jesus is the way but also the goal of all of our striving. When we are one, we live in His love and share it with others. Relational unity happens when we love as Jesus loves. May we seek to know Christ more intimately and work to fulfill His desire for unity in communion with God who is Father, Son, and Holy Spirit. Amen!

*By Peter Newburn
the Secretary of Pastoral Concerns
and the Ecumenical
and Interreligious Officer
for the Diocese of Joliet
Christ is our Hope. October 2018*

Hrůzostrašné pověsti kolem kostela a hřbitova na Roudné

Kostel Věch svatých, který se dnes nachází v městské části Plzeň-Roudná, je duchovním centrem mnohem starším, než byla Plzeň ve své původní podobě a velikosti. Město Plzeň bylo založeno roku 1295. Dříve, než byl v Plzni postaven kostel sv. Bartoloměje (dnes stojí v centru města Plzně), byl prý kostel na Roudné využíván k pravidelným bohoslužbám i ke všem dalším církevním obřadům nejen okolními vesničany, ale také plzeňskými měšťany. Na informační tabuli před vstupem na hřbitov, který bezprostředně sousedí s kostelem Věch svatých na Roudné, se dočteme: „Kostel Věch svatých na Roudné je s chrámem sv. Bartoloměje v Plzni propojen komunikační osou, s jejíž existencí se počítalo minimálně od založení města Plzně. Spojení města Plzně s kostelem Věch svatých na Roudné nebylo jenom účelové a světské. Mělo význam především duchovní...“

Kostel Věch svatých na Roudné je označován též jako „Praotec chrámu sv. Bartoloměje v Plzni“. Postaven byl původně v románském slohu jako farní kostel pro obyvatele sídlící v jeho bezprostředním okolí. Rok jeho založení není znám, první písemná zmínka o něm pochází až z roku 1322. Roku 1380 byl kostel přestavěn ve vrcholně gotickém slohu. Za husitských válek byl poškozen a roku 1460 znovu vysvěcen. Roku 1590 byl kostel rozšířen, loď jeho nové části kostela byla zaklenuta a kostel byl vyzdoben renesančními malbami. Zajímavá a umělecky cenná je především skupina postav nazvaná „Ukřižování“ ve vítězném oblouku kostela. Na hlavním oltáři stojí kopie tzv. „Františkánské madony“, jejíž originál je nejstarší madonou dochovanou ve městě Plzni. Roku 1945 byl kostel zasažen leteckými bombami, které zničily jeho hlavní oltář. Opravy kostela byly zahájeny teprve až po 29 letech, roku 1974, skupinou dobrovolných aktivistů. A teprve až po dalších 21 letech, roku 1995, byl kostel slavnostně otevřen pro veřejnost. V sou-

časné době probíhá archeologický průzkum a obnova s kostelem Věch svatých sousedícího hřbitova.

Hřbitov kolem kostela Věch svatých na Roudné dlouhá léta chátral a stával se terčem útoků nenechavců a vandalů. V nedávné době prošel částečnou rekonstrukcí a v dubnu tohoto roku 2018 byl otevřen pro veřejnost. Je přístupný každou první středu v měsíci od 9 do 18 hodin. Stojí za to ho navštívit. Je to místo posledního odpočinku řady významných osobností města Plzně počínaje 13. stoletím našeho letopočtu. Hřbitov u kostela na Roudné plzeňští patrioti z prestižních důvodů nazývají „Druhým českým, tentokrát plzeňským Slavinem“.

Podle dochovaných historických dokumentů žil v 17. století v malé chatě poblíž kostela Věch svatých na Roudné poustevník jménem Jakub Krocín. Byl současně strážcem kostela, kostelníkem i hrobníkem. Kniha „Poustevníci, poustevny a pouště v Plzeňském kraji“ uvádí: „V roce 1644 přistihl Jakub Krocín v zahradě při jižní zdi hřbitova jednoho plzeňského měšťana ve chvíli, když kradl hlavatici (hlávkové zelí). Přistižený měšťan skočil přes příkop a chtěl uprchnout. Poustevník ho však dostihl a vzal mu zeleninu a klobouk jako důkaz jeho činu.“ Měšťan byl později soudem odsouzen a musel se z Plzně vystěhovat. V té době oblíbené vyhoštění provinilce, anebo i jeho vymrskání z města, bylo vždy spojeno se ztrátou veškerého majetku. Dobrý nápad jak léčit neduhy doby, není-liž pravda?

Jedna z řady pověstí hovoří o tom, že jiný tamější poustevník měl jedné noci zvláštní sen. Zdálo se mu, že tehdejší hrobník vykopal mrtvolu jisté dívky a ukryl ji na jiné místo. Svůj sen vyprávěl městským úředníkům, a ti pak nechali hrob otevřít. Tělo dívky v hrobu skutečně nebylo. Hrobník byl vyslýchán a přiznal se, že pozůstatky těla dívky vyhrabal, ale odmítl sdělit, kam je přemístil. Nakonec byl odsouzen k smrti a popraven. Byl popraven po právu, anebo

Interiér kostela Věch svatých v Plzni-Roudné

hrobníka před soudem vyslýchali „právem útrpným“ tak dlouho, až byl ochoten přiznat se k čemukoliv? Dnes už to nejjistě.

Další pověst nás přivádí do márnice hřbitova na Roudné. Dcera zámožného měšťana v den, kdy se měla vdávat, zhltila dvě tvarohové homoly, které ráno přinesla sousedka. Homoly nevěstě uvízly v krku a ona se udusila. Dívka pak byla ve svých svatebních šatech s krásným snubním prstenem na prstu odnesena do márnice hřbitova vedle kostela Věch svatých. Sotva se rodiče a příbuzní vzdálili, chamtivý hrobník vypáčil víko rakve a snažil se nevěstě prsten z ruky sundat. Když se mu to nedařilo, vytáhl nůž a chtěl prst uříznout. Jakmile ale řízl do kůže, zdánlivě mrtvá nevěsta se probudila, vyběhla z márnice ven a běžela domů. Svatba se nakonec konala, hrobníka potrestala vyšší moc. Leknutím vážně onemocněl. Měl vysoké horečky, blouzl a docela se pomátl...

Z internetového příspěvku

Jana Kaše připravil

Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Foto na zadní straně:

Kostel Věch svatých na Roudné, v popředí je starobylý hřbitov

